

**T.C.
HALIÇ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GRAFİK TASARIM ANASANAT DALI
GRAFİK TASARIM PROGRAMI**

**GÖSTERGEBİLİM DOĞRULTUSUNDA AVRUPA VE
TÜRKİYEDE Kİ SEÇİLMİŞ SPOR KULÜPLERİNİN
LOGO VE AMBLEMELERİNİN ANALİZİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Hazırlayan
Sercan Cengizhan HEPBALIKÇILAR**

**Danışman
Öğr. Gör. Sedef BAYBURTLUOĞLU**

İstanbul – 2014

T.C.
HALIÇ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

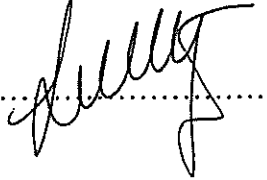
GRAFİK TASARIM Anabilim/Anasanat Dalı GRAFİK TASARIM Programı Tezli Yüksek Lisans öğrencisi Sercan Cengizhan Hepbelicü 12.97..... tarafından hazırlanan "Göstergebilim Açgortusunda Ayrıntı ve Türliyedeki Bulmuş Spor Kulübelerinin Logo ve Anlamlarının Analizi....." adlı bu çalışma jürimizce Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Sınav Tarihi : 16.06/2014.

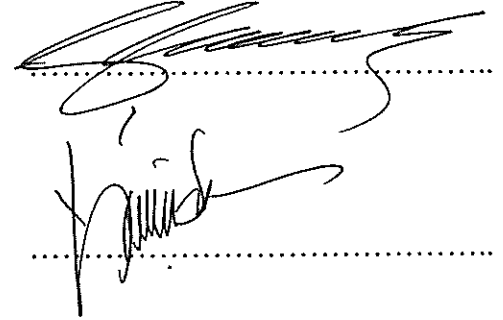
(Jüri Üyesinin Ünvanı, Adı, Soyadı ve Kurumu) :

İmzası :

Jüri Üyesi: Afyon Adm. Jalef Bayraktarlı
Danışman:.....Üniv. Halıç...ASD/ABD Öğr. Üyesi

Jüri Üyesi: Yrd. Doç. Savaş Ferik
.....Üniv. .... ASD/ ABD Öğr. Üyesi

Jüri Üyesi: Yrd. Doç. Nur Diler
.....Üniv. .... ASD/ ABD Öğr. Üyesi

Jüri Üyesi: .....
.....Üniv. .... ASD/ ABD Öğr. Üyesi (Yedek)

Jüri Üyesi: .....
.....Üniv. .... ASD/ ABD Öğr. Üyesi (Yedek)

ÖNSÖZ

Araştırmamın her anında bana yardım etmekten hiç usanmayan ve desteğiyle sürekli yanımda olan değerli hocam Öğr. Gör. Sedef BAYBURTLUĞUOĞLU'na, yurtdışı çalışmalarında ve çevirilerinde benden desteğini esirgemeyen Zeynep FIRAT'a ve manevi desteğini hiçbir zaman eksiltmeyen değerli aile üyelerime sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

İstanbul, 2014

Sercan Cengizhan HEPBALIKÇILAR

İÇİNDEKİLER

Sayfa No.

ŞEKİL LİSTESİ.....	III
TABLO LİSTESİ.....	X
ÖZET.....	XI
SUMMARY.....	XIII
1. GİRİŞ.....	1
1.1. Tezin Amacı.....	1
1.2. Tezin Kapsam ve Yöntemi.....	2
2. TANIM VE KAVRAMLAR	
2.1. Logo Nedir.....	3
2.2. Logo Tipleri ve Özellikleri.....	3
3. FUTBOL TAKIMLARININ LOGOLARININ KİTLE ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ	
3.1. Real Madrid Futbol Takımı	
3.1.1. Tanım.....	10
3.1.2. Real Madrid Futbol Kulübünün Logo Tasarımının Tarihçesi.....	13
3.2. Atletico de Madrid Futbol Takımı	
3.2.1. Tanım.....	22
3.2.2. Atletico de Madrid Futbol Kulübünün Logo Tasarımının Tarihçesi	23
3.3. FC Barcelona Futbol Takımı	
3.3.1. Tanım.....	32
3.3.2. FC Barcelona Futbol Takımının Logo Tasarımının Tarihçesi.....	32
3.4. Shaktar Donetsk Futbol Takımı	
3.4.1. Tanım.....	37
3.4.2. Shaktar Donetsk Futbol Takımının Logo Tasarımının Tarihçesi....	37

3.5. AS Roma Futbol Takımı	
3.5.1.Tanım.....	41
3.5.2. AS Roma Futbol Takımının Logo Tasarımının Tarihçesi.....	41
3.6. Arsenal FC Futbol Takımı	
3.6.1.Tanım.....	44
3.6.2. Arsenal Futbol Takımının Logo Tasarımının Tarihçesi.....	44
3.7. AFC Ajax Futbol Kulübü	
3.7.1.Tanım.....	49
3.7.2. AFC Ajax Futbol Kulübünün Logo Tasarımının Tarihçesi.....	50
3.8. Manchester United FC Futbol Kulübü	
3.8.1.Tanım.....	52
3.8.2. Manchester United FC Futbol Kulübünün Logo Tasarımının Tarihçesi.....	52
3.9. Fenerbahçe Spor Kulübü	
3.9.1.Tanım.....	55
3.9.2. Fenerbahçe Futbol Kulübünün Logo Tasarımının Tarihçesi.....	55
3.10. Beşiktaş Jimnastik Kulübü	
3.10.1.Tanım.....	59
3.10.2. Beşiktaş Jimnastik Kulübünün Logo Tasarımının Tarihçesi	59
3.11. Galatasaray Futbol Kulübü	
3.10.1.Tanım.....	69
3.10.2. Galatasaray Futbol Kulübünün Logo Tasarımının Tarihçesi	69
4. SONUÇ.....	73
5. KAYNAKLAR.....	75
6. ÖZGEÇMİŞ.....	77

ŞEKİL LİSTESİ

Sayfa No.

Şekil.2.1. San serif stili logo örnekleri (http://logo.nedir.com/).....	4
Şekil.2.2. Tek karakterden oluşan logolara örnekler (http://logo.nedir.com/)5	
Şekil.2.3. Çok karakterden oluşan logo örnekleri (http://logo.nedir.com/)....	5
Şekil.2.4. Kombinasyon tipi logolara örnekler (http://logo.nedir.com/).....	6
Şekil.2.5. Geleneksel olmayan logolara örnekler (http://logo.nedir.com/).....	6
Şekil.2.6. Yeni tipografik logolara örnekler (http://logo.nedir.com/).....	7
Şekil.2.7. Kaligrafik Logolara örnekler (http://logo.nedir.com/).....	7
Şekil.2.8. Rebus- karmaşık formdaki logolara örnekler (http://logo.nedir.com/).....	8
Şekil.2.9. Numaralardan oluşan logolara örnekler (http://logo.nedir.com/)... 8	
Şekil.2.10. Katmanlı, gölgeli, merkezi olmayan logolara örnekler (http://logo.nedir.com/).....	9
Şekil. 2.11. Kırılgan ve agresif logolara örnekler (http://logo.nedir.com/)....	9
Şekil.3.1. Real Madrid Klubünün günümüzdeki resmi logosu (http://tr.wikipedia.org/wiki/Real_Madrid_CF).....	11
Şekil 3.2. Kulübün ilk arması (http://tr.wikipedia.org/wiki/Real_Madrid_CF).....	12
Şekil 3.3. 1908-1920 (http://tr.wikipedia.org/wiki/Real_Madrid_CF).....	12
Şekil 3.4. 1920-1931 (http://tr.wikipedia.org/wiki/Real_Madrid_CF).....	12
Şekil 3.5. 1931-1941 (http://tr.wikipedia.org/wiki/Real_Madrid_CF).....	13
Şekil.3.6. Geçmişten günümüze gelen logoların	

siyasi değişimleri (http://tr.wikipedia.org/wiki/Real_Madrid_CF).....	13
Şekil.3.7. 1902 yılındaki ilk tasarım (http://tr.wikipedia.org/wiki/Real_Madrid_CF).....	14
Şekil.3.8. Resmi ve İspanya dışında oynanacak maçlarda bu logoların kullanılması gündeme gelmiştir (http://realmadrid.yaia.com/escudo.html)	14
Şekil.3.9. 1908 yılında tasarlanan ikinci logo (http://realmadrid.yaia.com/escudo.html).....	15
Şekil.3.10. 1920 yılına ait logo tasarımı (http://realmadrid.yaia.com/escudo.html).....	16
Şekil.3.11. 1920 yılına ait logo tasarımı (http://realmadrid.yaia.com/escudo.html).....	16
Şekil.3.12. 1931 yılında Cumhuriyetin gelmesi ile değişen logo tasarımı (http://realmadrid.yaia.com/escudo.html).....	17
Şekil.3.13. 1941 yılına ait yeni ve renkli logo tasarımı (http://realmadrid.yaia.com/escudo.html).....	18
Şekil.3.14. 2001 yılında tasarlanan logo (http://realmadrid.yaia.com/escudo.html).....	19
Şekil.3.15. Atletico Madrid'in günümüzde kullandığı logo tasarımı (http://tr.wikipedia.org/w/index.php?title=Dosya:468pxC_atletico_de_madrid.gif&filetimestamp=20091024123227&).....	22
Şekil.3.16. Athletic Club de Madrid kulübünün 1903-1911 yılındaki logo tasarımı (http://rakelbicho.blogspot.com/feeds/posts/default?alt=rss).....	23
Şekil.3.17. Athletic Club de Madrid kulübünün 1911-1917 yılındaki logo tasarımı (http://rakelbicho.blogspot.com/feeds/posts/default?alt=rss).....	23
Şekil.3.18. Athletic Club de Madrid kulübünün 1917-1939 yılındaki logo tasarımı (http://rakelbicho.blogspot.com/feeds/posts/default?alt=rss).....	24
Şekil.3.19. Athletic Club de Madrid kulübünün 1917-1939 yılındaki logo	

tasarımı (http://rakelbicho.blogspot.com/feeds/posts/default?alt=rss).....	25
Şekil.3.20. Athletic Club de Madrid kulübünün 1939-1947 yılındaki logo tasarımı (http://atleticosdevillagonzalo.blogspot.com.tr/p/escudo.html).....	25
Şekil.3.21. Athletic Club de Madrid kulübünün 1947-80'li yıllar arasındaki logo tasarımı(http://atleticosdevillagonzalo.blogspot.com.tr/p/escudo.html)	26
Şekil.3.22. Athletic Club de Madrid kulübünün 80'li yıllar ile günümüzde kullanılan logo tasarımı (http://rakelbicho.blogspot.com/feeds/posts/default?alt=rss).....	27
Şekil.3.23. Resmi olmayan ve kısa süreli kullanılan çeşitli logo örnekleri (http://atleticosdevillagonzalo.blogspot.com.tr/p/escudo.html).....	28
Şekil.3.24. Barcelona Futbol Takımının günümüzdeki logo tasarımı (http://www.brandemia.org/real-madrid-y-fc-barcelona-dos-logotipos-con-mucha-historia).....	30
Şekil.3.25. Geçmişten günümüze logo tasarım aşamaları (http://tr.wikipedia.org/wiki/FC_Barcelona).....	31
Şekil.3.26. Barcelona futbol takımının başlıca logoları (http://www.fcbarcelona.es/club/identidad/detalle/ficha/el-escudo).....	31
Şekil.3.27. Real Madrid ve FC Barcelona takımlarının geçmişten günümüze logo karşılaştırılması (http://www.brandemia.org/real-madrid-y-fc-barcelona-dos-logotipos-con-mucha-historia).....	33
Şekil.3.28. Shaktar Donetsk spor kulübünün resmi logosu (http://tr.wikipedia.org/wiki/FK_%C5%9Eahtar_Donetsk).....	35
Şekil.3.29. Kulübün ilk logo tasarımı (http://en.wikipedia.org/wiki/FC_Shakhtar_Donetsk).....	36
Şekil.3.30. Takımın ikinci logo tasarımı (http://en.wikipedia.org/wiki/FC_Shakhtar_Donetsk).....	36
Şekil.3.31. Takımın üçüncü logo tasarımı (http://en.wikipedia.org/wiki/FC_Shakhtar_Donetsk).....	36

Şekil.3.32. Takımın dördüncü logo tasarımı (http://en.wikipedia.org/wiki/FC_Shakhtar_Donetsk).....	37
Şekil.3.33. Takımın beşinci logo tasarımı (http://en.wikipedia.org/wiki/FC_Shakhtar_Donetsk).....	37
Şekil.3.34. Takımın son ve geçerli logo tasarımı (http://tr.wikipedia.org/wiki/FK_%C5%9Eahtar_Donetsk).....	37
Şekil.3.35. AS Roma futbol takımının logosu (http://tr.wikipedia.org/wiki/AS_Roma).....	39
Şekil.3.36. Roma'nın bu amblemi 1979 ile 1997 yılları arasında kullanılmıştır ve 2011- 2012 yılları arasında ise yeniden kullanılmıştır (http://en.wikipedia.org/wiki/A.S._Roma).....	40
Şekil.3.37. 1997-2013 yılları arasında halen kullanılmakta olan takım logosu (http://en.wikipedia.org/wiki/A.S._Roma).....	40
Şekil.3.38. Arsenal FC'nin günümüzde kullandığı logosu (http://en.wikipedia.org/wiki/Arsenal_L.F.C.).....	42
Şekil.3.39. 1numara Woolwich şehrinin arması ve 2numara Royal Arsenal'in logosu (http://www.arsenal.com/news/news-archive/the-arsenal-crest).....	43
Şekil.3.40. 3 numara 1922-1925 yılları arasında ve 4 numara ise 1925-1949 yılları arasında kullanılmıştır (http://www.arsenal.com/news/news-archive/ the-arsenal-crest).....	43
Şekil.3.41. Arsenal FC'nin ilk renkli ve VCC Victoria Concordia Crescit logosu (http://www.arsenal.com/news/news-archive/the-arsenal-crest).....	44
Şekil.3.42. 7 numarada VCC logosunun yenilenmiş hali (1949-2001) ve 8 numarada ise 2001 yılında yeniden tasarlanan logo (http://www.arsenal.com /news/news-archive/the-arsenal-crest).....	44
Şekil.3.43. 9 numarada 2002 yılından beri kullanılan takım logosu (http://www.arsenal.com/news/news-archive/the-arsenal-crest).....	45

Şekil.3.44. 10 numarada 125. Yıla özel tasarlanan takım logosu (http://www.arsenal.com/news/news-archive/the-arsenal-crest).....	45
Şekil.3.45. Ajax Futbol takımının günümüzdeki resmi logosu (http://tr.wikipedia.org/wiki/AFC_Ajax).....	47
Şekil.3.46. 1900 yılında tasarlanan ilk logo(http://en.wikipedia.org/wiki/ File:Ajax_Amsterdam_(1900%E2%80%931928).gif).....	48
Şekil.3.47. 1928-1990 yılları arasında kullanılan logo tasarımı(http://en.wikipedia.org/wiki/File:Ajax_Amsterdam_ (1928%E2%80%931990).png).....	48
Şekil.3.48. 1990 yılından günümüze kadar gelen logo tasarımı (http://tr.wikipedia.org/wiki/AFC_Ajax).....	49
Şekil.3.49. Günümüzde kullanılmakta olan Manchester United FC takımının logosu (http://tr.wikipedia.org/wiki/Manchester_United_FC).....	50
Şekil.3.50. Kulübün 1960-1973 yılları arasında kullandığı logo tasarımı (http://tr.wikipedia.org/wiki/Manchester_United_FC).....	51
Şekil.3.51. Takımın 1973- günümüze değin kullandığı logo tasarımı (http://tr.wikipedia.org/wiki/Manchester_United_FC).....	51
Şekil.3.52. Fenerbahçe Futbol Takımının resmi logosu (http://tr.wikipedia.org/wiki/Fenerbah%C3%A7e_Spor_Kul%C3%BCb%C3%BC#Amblem).....	53
Şekil.3.53. Fenerbahçe Spor Kulübünün Resmi logosunun doğru tasarımı ve yanlış tasarımı (http://www.fenerbahce.org.tr/kurumsal/detay.asp? ContentID).....	54
Şekil.3.54. Yeni harflerin kabulünden önce tasarlanan Fenerbahçe Futbol Kulübünün logo tasarımı(http://ulkerfenerbahce.com/tur/).....	55
Şekil.3.55. Fenerbahçe Futbol Kulübünün 100. Yıl kurumsal logosu (http://tr.wikipedia.org/wiki/Fenerbah%C3%A7e_Spor_Kul%C3%BCb%C3%BC#Amblem).....	56

Şekil.3.56. Beşiktaş Jimnastik Kulübünün resmi logosu (http://tr.wikipedia.org/wiki/Be%C5%9Fikta%C5%9F_JK#Amblemi).....	57
Şekil.3.57. Beşiktaş Jimnastik Kulübünün ilk arması (http://www.bjk.com.tr/tr/cms/tarihce/2/74/).....	58
Şekil.3.58. Beşiktaş Jimnastik Kulübünün logosu (http://tr.wikipedia.org/wiki/Be%C5%9Fikta%C5%9F_JK#Amblemi).....	58
Şekil.3.59. Beşiktaş Jimnastik Kulübünün kara kartallı logo tasarımı (http://tr.wikipedia.org/wiki/Be%C5%9Fikta%C5%9F_JK#Amblemi).....	59
Şekil.3.60. Logo ölçü uyarlama oranı (www.bjk.com.tr/docs/besiktasjk_kurumsal_kimlik.pdf).....	59
Şekil.3.61. Logo ölçü uyarlama oranı kartallı logo (www.bjk.com.tr/docs/besiktasjk_kurumsal_kimlik.pdf).....	60
Şekil.3.62. Yatay logolara uygulanan sınırlar (www.bjk.com.tr/docs/besiktasjk_kurumsal_kimlik.pdf).....	60
Şekil.3.63. Logonun rengi soluklaştırılmaz (www.bjk.com.tr/docs/besiktasjk_kurumsal_kimlik.pdf).....	61
Şekil.3.64. Logonun renkleri değiştirilemez (www.bjk.com.tr/docs/besiktasjk_kurumsal_kimlik.pdf).....	61
Şekil.3.65. Logoyu oluşturan unsurların oranı değiştirilemez(www.bjk.com.tr/docs/besiktasjk_kurumsal_kimlik.pdf).....	61
Şekil.3.66. Logoyu oluşturan negatif-pozitif etki değiştirilemez (www.bjk.com.tr/docs/besiktasjk_kurumsal_kimlik.pdf).....	62
Şekil.3.67. Logo unsurlarının yerleriyle oynanmaz (www.bjk.com.tr/docs/besiktasjk_kurumsal_kimlik.pdf).....	62
Şekil.3.68. Logo hiçbir suretle deforme edilemez (www.bjk.com.tr/docs/besiktasjk_kurumsal_kimlik.pdf).....	62
Şekil.3.69. Logoya herhangi bir efekt verilemez (www.bjk.com.tr/docs/besiktasjk_kurumsal_kimlik.pdf).....	63
Şekil.3.70. Logoyu herhangi bir yöne eğilemez (www.bjk.com.tr/docs/besiktasjk_kurumsal_kimlik.pdf).....	63

Şekil.3.71. Logo negatifte beyaz sınır kontürü olmadan kullanılamaz (www.bjk.com.tr/docs/besiktasjk_kurumsal_kimlik.pdf).....	63
Şekil.3.72. Logo içine herhangi bir imaj uygulanamaz (www.bjk.com.tr/docs/besiktasjk_kurumsal_kimlik.pdf).....	64
Şekil.3.73. Siyah rengin kullanım değerleri (www.bjk.com.tr/docs/besiktasjk_kurumsal_kimlik.pdf).....	65
Şekil.3.74. Kırmızı rengin kullanım değerleri (www.bjk.com.tr/docs/besiktasjk_kurumsal_kimlik.pdf).....	65
Şekil.3.75. Dönemsel olarak kullanılan yan renkler ve uyulması gereken kurallar (www.bjk.com.tr/docs/besiktasjk_kurumsal_kimlik.pdf)	65
Şekil.3.76. Yazı okunaklı olmalı ve renk kombinasyonları kullanılmamalıdır (www.bjk.com.tr/docs/besiktasjk_kurumsal_kimlik.pdf).....	66
Şekil.3.77. Belirtilen yada BJK'nin kullandığı renklerin dışına çıkılmamalıdır (www.bjk.com.tr/docs/besiktasjk_kurumsal_kimlik.pdf).....	66
Şekil.3.78. Logodaki renkler dışında renk kullanılmamalıdır (www.bjk.com.tr/docs/besiktasjk_kurumsal_kimlik.pdf).....	66
Şekil.3.79. Stroke/kontür çizgisi kullanılmamalıdır (www.bjk.com.tr/docs/besiktasjk_kurumsal_kimlik.pdf).....	67
Şekil.3.80. Açık renklerde küçük metin kullanılmamalıdır ve metin okunaklı olmalıdır (www.bjk.com.tr/docs/besiktasjk_kurumsal_kimlik.pdf).....	67
Şekil.3.81. Degrade renk kullanılmamalıdır (www.bjk.com.tr/docs/besiktasjk_kurumsal_kimlik.pdf).....	67
Şekil.3.82. Kurumsal logonun renkleri rastgele kullanılmamalıdır (www.bjk.com.tr/docs/besiktasjk_kurumsal_kimlik.pdf).....	67
Şekil.3.83. Metin içinde birden fazla renk kullanılmamalıdır (www.bjk.com.tr/docs/besiktasjk_kurumsal_kimlik.pdf).....	68
Şekil.3.84. Galatasaray Futbol Kulübünün logosu (http://tr.wikipedia.org/wiki/Dosya:Galatasaray_Sports_Club_Logo.png) .	69
Şekil 3.85. Galatasaray'ın Ğayn ve Sin'li Arapça harfli arması (1923) (http://tr.wikipedia.org/wiki/Dosya:Old_logo_of_Galatasaray_SK.svg)	71

TABLO LİSTESİ

Sayfa No.

Tablo 1. Logo tasarımları ve onların tasarlandığı yılları gösteren tablo.....	20
Tablo 2. Logo tasarımları ve onların tasarlandığı yılları gösteren tablo.....	28
Tablo 3. Logo tasarımları ve onların tasarlandığı yılları gösteren tablo.....	34
Tablo 4. Logo tasarımları ve onların tasarlandığı yılları gösteren tablo.....	38
Tablo 5. Logo tasarımları ve onların tasarlandığı yılları gösteren tablo	41
Tablo 6. Logo tasarımları ve onların tasarlandığı yılları gösteren tablo	46
Tablo 7. Logo tasarımları ve onların tasarlandığı yılları gösteren tablo	49
Tablo 8. Logo tasarımları ve onların tasarlandığı yılları gösteren tablo	52
Tablo 9. Logo tasarımları ve onların tasarlandığı yılları gösteren tablo	56
Tablo 10. Logo tasarımları ve onların tasarlandığı yılları gösteren tablo....	68
Tablo 11. Logo tasarımları ve onların tasarlandığı yılları gösteren tablo....	72

GENEL BİLGİLER

Adı ve Soyadı : Sercan Hepbalıkçılar
Anabilim Dalı : Güzel Sanatlar
Programı : Grafik Tasarım
Tez Danışmanı : Öğr. Gör. Sedef Bayburtluoğlu
Tez Türü ve Tarihi : Yüksek Lisans – Mayıs 2014

ÖZET

GÖSTERGEBİLİM DOĞRULTUSUNDA AVRUPA VE TÜRKİYEDE Kİ SEÇİLMİŞ SPOR KULÜPLERİNİN LOGO VE AMBLEMELERİNİN ANALİZİ

Yapılan bu çalışmanın amacı; logo ve renk kavramlarının açıklanması ve birlikte irdelenmesi, futbol kulüplerinin kullanmakta oldukları ve meydana getirilen logoların renklerine göre algılanması için incelenmesidir.

Konunun daha iyi anlaşılabilmesi için Türkiye ve Dünya üzerinde futbol kulüpleri incelenmiş, örnekler verilmiş ve çalışma dört bölümde değerlendirilmiştir.

Tezin birinci bölümünde, tezin amaç, kapsam ve yöntemi belirlenmiştir.

Tezin ikinci bölümünde, logo kavramları üzerinde durulmuş ve etkileri incelenmiştir. Bu incelemenin ardından üçüncü bölüme geçilmiştir.

Tezin üçüncü bölümünde, önceden belirlenen futbol kulüpleri tek tek anlatılmış, tanımları yapılmış ve logolarının gelişimleri incelenmiştir. Geçmişten günümüze gelen değişimler başlıklar halinde ele alınmıştır.

Tezin dördüncü bölümü olan sonuç bölümünde, futbol kulüplerinin logoları değerlendirilmiş, seçilen renkleri ele alınmış ve etkileri tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Grafik tasarım, logo, renk, futbol kulüpleri

GENERAL INFORMATION

Name : Sercan Hepbalıkçılar
Department : Fine Arts
Program : Graphic Design
Thesis Advisor : Öğr. Gör. Sedef Bayburtluoğlu
Thesis Type and Date : Master – May 2014

ABSTRACT

ANALYSIS OF SELECTED FOOTBALL CLUBS LOGOS AND EMBLEMS FROM EUROPE AND TURKEY IN THE DIRECTION OF SEMIOTICS

This study's purpose is to explain and examine the logo and color concepts and to analyze the logos which are used and created by football clubs according to perception of their colors.

For a better understanding of the subject Football clubs around the world and Turkey were examined, given examples and study evaluated in four sections.

In the first section of the thesis, its purpose, coverage and method are indicated.

In the second of the thesis, effects of the logo concepts are examined. After this examination the third section was introduced.

In the third section of the thesis, the football clubs which were determined previously are described individually and their logos evolutions are examined. Changes from past to present are showed as outlines.

In the fourth and the conclusion section of the thesis, football clubs logos are evaluated, choosen colors are discussed with their effects.

Keywords: Graphic design, logo, color, football clubs.

1.GİRİŞ

Geçmiş çağlardan itibaren günümüze kadar gelen spor yapma ihtiyacı; toplum yaşamında zamanın sürekliliği kavramının getirdiği bir olgu olmuştur. Spor, antik çağlardan itibaren insanların yapmaktan keyif aldığı bir uğraş haline gelmiştir. Yıllar geçtikçe, yeni akımlar ve yeni aletler keşfedildikçe spor da branşlaşmış ve farklı alanlara yayılmıştır.

Futbol da bu alanlardan biri olmuştur. Neredeyse insanlık tarihi kadar eski olan bu sporun, ilk olarak M.Ö. 3000'li yıllarda Asya Hun Devlet'ine kadar gittiği tahmin edilmektedir. Çinliler, ayakla oynanan bu top oyununu görerek, izleyerek geliştirmişlerdir.Buradan futbolun günümüze Asya'dan yayılarak geldiği sonucuna varabiliriz.

Tarihsel gelişim sürecinde, futbolun yaygınlaşarak popüler olması insanoğlunun hızla gelişen yaşam biçimiyle paralellik taşır. Bunun sonucunda her ülkeye ve millete ait futbol müsabakalarının evlerimize kadar girdiği sonucu ortaya çıkmaktadır kitle iletişim araçlarının da yardımıyla evlerimize kadar girdiğini görmekteyiz.

Futbolun giderek yaygınlaşmasıyla zamanla tasarım kavramı da işin içine girmiştir. Takım logolarında, formalarında, flamlarında farklı renkler, biçimler, amblemler ve semboller kullanılarak takımlar daha tanınır olmaya başlamıştır. Seçilen renkler ile takımlar aktif veya pasif, saldırgan veya sakin olarak adlandırılır olmuştur. Göstergibilimsel özellikler taşıyan bu kullanım kitle psikolojisi üzerinde de etkilidir.

Bu çalışma ile futbol takımlarının logo geçmişleri incelenecek logolar göstergibilimsel açıdan değerlendirilecektir.

1.1. Tezin Amacı

Bu çalışmada, futbol takımlarının logolarının, kitle üzerindeki etkileri, takımların tanımları, tarihleri, gelişimleri ve logolarının tasarımları ile kullanılan renklerin tanımlanması amaçlanmaktadır. Tarihsel süreç içerisinde logolarda görülen değişime dair mevcut bir durum değerlendirmesinin yapılması çalışmanın amacını oluşturmaktadır.

1.2. Tezin Kapsam ve Yöntemi

Futbol takımlarına ait logoların tasarım açısından değerlendirilmesi için, futbol takımlarının tarihi, bu tarihsel süreç içerisinde değişen logo tasarımları ve bu tasarımlarda kullanılan biçim ve renkler irdelenmiştir.

Bu görsel parametrelerin hem tasarımlara hemde kitle iletişimlerine etkileri araştırılmıştır Ayrıca Logolara yapılan tasarım müdahaleleri incelenip açıklanmıştır.

Günümüze kadar gelen logoların gelişime ve değişimi için önerilen uygulama teknikleri araştırılmış ve dikkate alınmıştır. Kurumsal kimlik devamlılığını sağlayacak uygulamalar incelenmiştir.

2. TANIM VE KAVRAMLAR

2.1. Logo Nedir

Logo, ticaretin başladığı yıllardan beri ürünleri, kuruluşları ya da hizmetleri birbirinden ayırt etmeyi sağlayan bir nevi işaretlemedir. Tipografik karakterler henüz bilinmezken bu işaretleme tipografik karakterlerin henüz bilinmediği zamanlarda sembollerle yapılmaktaydı. Günümüzde de hala kullanılmaya devam edilen bir işaretlemedir. Kurumsal kimliğin temelini oluşturan amblem ya da logo günümüzde kullanım şekillerine göre birçok tipe ve özelliğe ayrılmaktadır

2.2. Logo Tipleri ve Özellikleri

Logo, bir ürünün, firmanın ya da hizmetin isminin, harf ve resimsel öğeler kullanılarak sembolleştirilmesidir. Amblemden farklı olarak ayırt edici özellikler yanında firmanın ismini de yansıtır. Logo yaratmak için kullanılan fontlar yeni tasarlandığı gibi mevcut fontlarda olabilirler. Logo yaratmak için belli başlı bazı kurallar bulunmaktadır. Bunlar;

- Sade olması
- Kolay anlaşılabilir olması
- Akılda kalıcı olması
- Mümkün olduğunca az sayıda renkten oluşmasıdır

Ayrıca her çeşit baskı ve kesim tekniği ile sorunsuz kullanılabilir olmalı, çok küçük ölçülerde ayrıntılar kaybolmamalı, çok büyük ölçülerde dağılık görünmemelidir. Her türlü ölçüde ve yüzeyde okunabilir olmalıdır. Özgün olmalı ve olmalı başka firma ya da ürünlere ait logolar ile karışıklığa sebep vermemeli, hatta çağrıştırmamalıdır. Kopyalanan ya da esinlenen logolar o ürün ya da firmaya büyük zarar verir. Logo tasarımcıyı değil, ürün veya firmayı yansıtmalıdır. İlgili

kuruluşun ya da ürünün özelliklerini taşımalıdır. Logo için seçilen ya da tasarlanan font, şirketin içeriğine uygun olmalıdır. Ayrıca kurumun kendisini nasıl tanımladığı ve kurumu yansıtan kavramların neler olduğunu bilmek, logonun tasarım aşamasında oldukça önemlidir.

Logo, sadeliğinin yanısıra gerek rengi gerek şekli itibarıyla akılda kalıcı olmalıdır. Farklı bir ülkeye ait ürün ya da firma için logo tasarlanacağı zaman, o ülkenin kültürü renklere yüklediği anlamlar hakkında bilgi sahibi olmak daha sağlıklı bir görsel kodlama yapılmasını sağlar. Özellikle bir simge kullanılacağı zaman simgenin taşıyacağı anlam bakımından bu bilgi çok önemlidir.

Logolar, bilinen bir fontun kullanımıyla ya da deformasyonu ile oluşturulabileceği gibi yeni bir font tasarımıyla da oluşturulabilir. Bu tasarımlara örnek verilirse eğer;

- **San Serif Stili Logolar:**Bu stilde hazırlanan logolarda amaç basit ama güçlü bir ifade sağlamaktır. Derli toplu, zarif, keskin hatlı ve güçlü bir görünüşleri vardır. Bu stil logolar genelde modern tasarımcıyı yansıtır. (Şekil 2.1.)

Şekil 2.1. San serif stili logo örnekleri(<http://logo.nedir.com/>)

- **Tek Karakterden Oluşan Logolar:** Tek tipografik karakterden oluşan logolarda oldukça sade ve akılda kalıcı karakteristik bir etki yaratır. Ayrıca tek tipografik karakterden oluşan logoların güçlü modern sert bir etkisi vardır. (Şekil 2.2.)

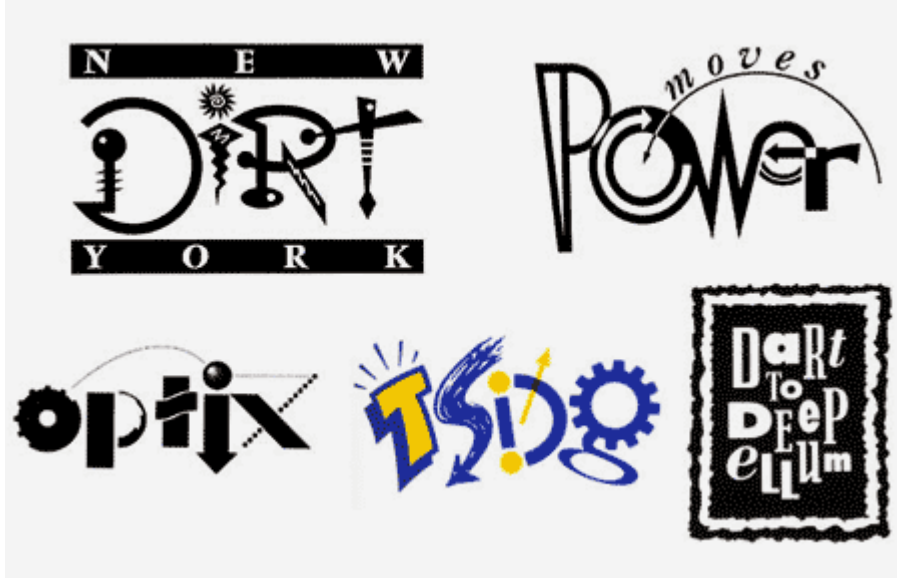
Şekil 2.2. Tek karakterden oluşan logolara örnekler(<http://logo.nedir.com/>)

- **Çok Karakterden Oluşan Logolar:**Birden fazla tipografik karakterden oluşan bu logoların en sık kullanım şekli 2 karakterin kullanıldığı versiyonlardır. Çok klasik bir kullanım şekli olmasına rağmen bazen basit ya da son derece karışık sonuçlara ulaşmak mümkün olabilmektedir. (Şekil 2.3.)

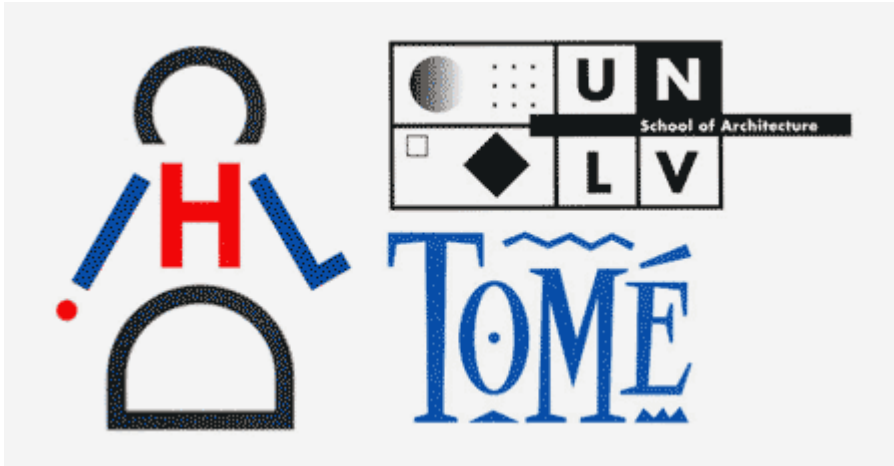
Şekil 2.3. Çok karakterden oluşan logo örnekleri(<http://logo.nedir.com/>)

- **Kombinasyon Tipi Logolar:**Kombinasyon tipi logolar genelde iki ya da daha fazla farklı etkileşimli logo tipinin kullanılmasından oluşmaktadırlar. Harflerin parçaları, gölgeler, deforme edilmiş karakterler yada el çizimlerinin bilgisayarda bir araya getirilip manipule edilmesinden oluşmaktadır. Ortaya çıkan logolar genelde dinamik hareketli bir etki yaratır. (Şekil 2.4.)

Şekil 2.4. Kombinasyon tipi logolara örnekler(<http://logo.nedir.com/>)

- **Geleneksel Olmayan Logolar:**Bu tip logolar genelde bildik karakterlerden yararlanılarak tasarlanan, alışılmışın dışında logolardır. Büyük harf kullanımı, ve tekrardan kaçınma yönelik tasarım anlayışı yeni güçlü bir tarz oluşturmaktadır. Bunun dışında eski tarz ile yeni tarzın farklı bir bütünü oluşturduğu tasarımlara da rastlanmaktadır.(Şekil 2.5.)

Şekil 2.5. Geleneksel olmayan logolara örnekler(<http://logo.nedir.com/>)

- **Yeni Tipografik Formlar:**Bilgisayarların logo tasarımında kullanılması ve yeni fontların da hızla gelişiminden sonra tasarımcılara birçok imkan sağlanmıştır. Yaratmak, bozmak, bükmek, deforme etmek, eğmek gibi sonsuz seçenek tasarımcıların elinde olunca, ortaya da mevcut fontların üzerinde oynanarak elde edilen yeni logo formları çıkmıştır. (Şekil 2.6.)

Şekil 2.6. Yeni tipografik logolara örnekler(<http://logo.nedir.com/>)

- **Kaligrafik Logolar:**El yazısı, el çizimi ve süslü çizgiler kullanılarak yaratılan logolardır. Klasik bir yöntem olarak görünmesine rağmen çok modern ve etkileyici sonuçlar doğurabilen bu tarza ait aşağıdaki örnekler göz atmak yeterli olacaktır.(Şekil 2.7.)

Şekil 2.7. Kaligrafik Logolara örnekler(<http://logo.nedir.com/>)

- **Rebus - Karmaşık Formdaki Logolar:** Kelimeler, objeler ve sembollerin biraraya gelmesinden oluşan karmaşık yapıdaki logolar genelde anlaşılması güç logolardır. (Şekil 2.8.)

Şekil 2.8. Rebus- karmaşık formdaki logolara örnekler(<http://logo.nedir.com/>)

- **Numaralardan Oluşan Logolar:** Sadece rakamlardan veya hem rakamlardan hem de harflerden oluşan logolardır. Bu numaralar, farklı formlarda kullanılabileceği gibi genelde ölçü, mesafe, uzaklık gibi rakamsal değerleri olan anlatımlar için de kullanılabilir. (Şekil 2.9.)

Şekil 2.9. Numaralardan oluşan logolara örnekler (<http://logo.nedir.com/>)

- **Katmanlı, Gölge, Merkezi Olmayan Logolar:**Farklı formlar yaratmak için tercih edilen belli bir merkezi bulunmayan, katmanların (arkaplan kullanımı), gölgelemelerin kullanıldığı logolardır. Bu şekilde hem derinlik hem de algı farklılığı sağlanmaktadır. (Şekil 2.10.)

Şekil 2.10. Katmanlı, gölgeli, merkezi olmayan logolara örnekler (<http://logo.nedir.com/>)

- **Kırılğan ve Agresif Logolar:** Tipografik karakterlerin ya da kullanılan sembollerin deforme edilerek, kırılarak, çizilerek ya da bükülerek oluşturulduğu logo tipidir. (Şekil 2.11.)

Şekil 2.11. Kırılğan ve agresif logolara örnekler (<http://logo.nedir.com/>)

3.FUTBOL TAKIMLARININ LOGOLARININ KİTLE ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

3.1.Real Madrid Futbol Takımı

3.1.1.Tanım

Real Madrid CF, merkezi İspanya'nın Madrid şehrinde kurulmuş olan ve futbol şubesi ile tanınan spor kulübüdür. İsminde bulunan Club de Fútbol ibaresine rağmen sadece futbol değil basketbol takımı da mevcuttur. FIFA tarafından 20. yüzyılın en iyi futbol takımı olarak nitelendirilen Real Madrid tarihi boyunca 32 La Liga, 18 İspanya Kral Kupası, 9 UEFA Şampiyonlar Ligi, 2 UEFA Kupası, 1 UEFA Süper Kupası ve 3 Kıtalararası Kupa şampiyonluğu yaşamıştır. Avrupa Kulüpler Birliği'nin kurucu üyelerinden biri olan Real Madrid, eski G-14 oluşumunun da kurucu üyelerinden birisidir. Kulübün isminde bulunan "Real" kelimesi İspanyolca 'da "kraliyet" anlamına gelmektedir ve bu ünvan logosunda bulunan kraliyet tacı ile birlikte 1920 yılında XIII. Alfonso tarafından kulübe verilmiştir. Real Madrid; Real Sociedad, Real Unión, Real Betis ve Real Zaragoza ile birlikte isminde "Real" ünvanını kullanma ve logosunda kraliyet tacını taşıma yetkisini direkt olarak kraldan alan ender kulüplerden biridir.¹ (Şekil 3.1.)

---

¹http://tr.wikipedia.org/wiki/Real_Madrid_CF

Şekil 3.1. Real Madrid Kulübünün günümüzdeki resmi logosu (http://tr.wikipedia.org/wiki/Real_Madrid_CF)

1920 yılındaysa XIII. Alfonso tarafından kulübe Real unvanı ve armasında kraliyet tacını taşıma izni verilmiş, böylece Madrid Futbol Kulübü'nün adı Real Madrid CF olarak değişmiştir.

Kulübün ilk arması beyaz üzerine lacivert renklerle "Madrid Club de Fútbol'un kısaltması olan "MCF" harflerinin üst üste yazıldığı basit bir tasarımdan oluşmaktaydı. Arma üzerinde yapılan ilk değişiklik 1908 yılında gerçekleşmiştir. Bir sonraki değişiklik ise 1920 yılında Pedro Parages başkanlığındaki dönemde yapılmıştır. Bu dönemde XIII Alfonso'nun kulübe Real unvanını vermesiyle hem isim hem de arma değişmiş ve kulübün adı Real Madrid Club de Fútbol olmuştur. Armasına ise kraliyet tacı eklenmiştir. 1931 yılında ise monarşik rejimin sona ermesi ile kulüpteki kraliyetle ilgili bütün göstergeler (Real ismi ve armadaki kraliyet tacı) kaldırılmıştır. 1941 yılında ise İç Savaş sürerken kraliyet tacının tasarımı değiştirilerek tekrar armaya eklenmiştir. Ayrıca Madrid Club de Fútbol ismine "Real" kelimesi de tekrar eklenmiştir. 1997 yılında armanın ortasındaki çapraz çizginin mor olan rengi laciverte çevrilmiş, 2001 yılındaki ufak rötuşlar ile de arma son kez değişikliğe uğramıştır.² (Şekil 3.2.) (Şekil 3.3.) (Şekil 3.4.) (Şekil 3.5.)

²<http://www.realmadrid-futbol.com/Escudo.htm>

Şekil 3.2. Kulübün ilk arması (http://tr.wikipedia.org/wiki/Real_Madrid_CF)

Şekil 3.3. 1908-1920 (http://tr.wikipedia.org/wiki/Real_Madrid_CF)

Şekil 3.4. 1920-1931 (http://tr.wikipedia.org/wiki/Real_Madrid_CF)

Şekil 3.5. 1931-1941 (http://tr.wikipedia.org/wiki/Real_Madrid_CF)

3.1.2. Real Madrid Futbol Kulübünün Logo Tasarımının Tarihçesi

Real Madrid futbol kulübünün 1902 yılında kuruluşundan itibaren günümüze gelene kadar ilginç bir logo evrimi olmuştur. Zaman, siyasi koşullar gibi etkiler bu sembollerini farklı tasarımlar olarak etkilemiştir. (Şekil 3.6.)

Şekil 3.6. Geçmişten günümüze gelen logoların siyasi değişimleri (http://tr.wikipedia.org/wiki/Real_Madrid_CF)

Real Madrid logolarının günümüze gelene kadar birçok tasarım aşamasından geçmiştir. Bu aşamalarda ilk logo hariç, diğer logolarda dış tarafta bulunan yuvarlak form değişmemiştir sadece iç kısmında değişiklikler olmuştur.

- **1902 yılındaki ilk logo tasarımı**

6 Mart 1902 yılında bir grup taraftar, Madrid Futbol Kulübünü kurmaya karar vermiştir. Fakat 26 Nisan tarihinde tüzük kabul edilmiştir ve bu tarihte kulüp kurulmuştur. Başlangıçta kulübün logosu beyaz fon üzerine mavi renk ile kulübün baş harfleri olan M,F ve C kullanılarak oluşturulmuştur. (Şekil 3.7.)

Şekil 3.7. 1902 yılındaki ilk tasarım (http://tr.wikipedia.org/wiki/Real_Madrid_CF)

Real Madrid futbol takımının 1902 yılındaki renklerinin insan psikolojisi üzerindeki etkileri incelenirse eğer, beyaz zemin üzerine kullanılan lacivert renkte;

- Lacivert: Takımın sonsuzluğunu ve daim oluşunu simgelemektedir. Ayrıca güven verici bir imajı çağrıştırdığından bu renk tercih edilmiştir.
- Beyaz: Takımın sonsuzluğunu, sadeliğini, masumiyetini ve bilgeliğini temsil etmektedir.

Bu durum Real Madrid takımının güven verici ve sakin, agresif yapıda olmayan bir takım imajı verdirmiştir.

- **1902 Yılına Ait Diğer Logo Tasarımları**

Şekil 3.8. . Resmi ve İspanya dışında oynanacak maçlarda bu logoların kullanılması gündeme gelmiştir(<http://realmadrid.yaia.com/escudo.html>)

Madrid şehir konseyi resmi ve İspanya dışında oynanacak maçlarda kullanmasını önerdiği iki farklı logo önerisinde bulunmuştur. Logolarda bulunan ve Madrid

şehrinin koruyucusu olduğuna inanılan bir yemiş ağacına sarılan ayının kullanılması da istenmiştir. Ayrıca bu şekiller iç içe geçen daireler ile çevrenmiştir. (Şekil 3.8.)

Takımın resmi ve İspanya dışında kullandığı bu logoda seçilen renkleri ele aldığımızda,

- Kırmızı: Bu rengin, insanlar üzerinde sıcak, dinamik ve sinirlendirici etkileri bulunmaktadır.
- Mavi: Sonsuzluk ve derinliği çağrıştırmaktadır.

Bu durumda takım farklı renkleri kullanarak sakinlikten biraz olsun sıyrılıp yenilenme ihtiyacı duymuştur. Farklı şekillerle betimlenen yeni logoda seçilen iki farklı renk kombinasyonu bu durumu açıklamaktadır.

Ayrıca kullanılan daire formunda, dairenin tercih edilmesinin sebebi; sürekli bir devinim yaratmasının etkilerini anlatması amaçlanmıştır.

- **1908 Yılında Yaratılan İkinci Logo Tasarımı**

Şekil 3.9. 1908 yılında tasarlanan ikinci logo(<http://realmadrid.yaia.com/escudo.html>)

Bu tasarlanan logo 1908 yılında yapılmıştır. İlk logodan farklı olarak iç içe geçen yuvarlaklar kullanılmıştır. Bu yuvarlaklar Madrid şehir konseyinin önerdiği logolarda izine rastlanmaktadır. 1902 yılında kullanılan beyaz fon üzerine lacivert renk ile kulübün baş harfleri aynen korunmuştur. Ayrıca ilk logo tasarımına bakıldığında harflerin daha anlaşılır ve okunaklı olması amaçlanmıştır ve harfler biraz daha stilize edilerek kullanılmıştır. Bu şekilde günümüze kadar gelen logonun ilk kesin adımları atılmıştır. (Şekil 3.9.)

- **1920 Yılında Kullanılan Logo Tasarımı**

Şekil 3.10. 1920 yılına ait logo tasarımı(<http://realmadrid.yaia.com/escudo.html>)

1920 yılında Kral Alfonso XIII tarafından Kulübe “Real” ünvanı verilmiştir. Takımın adı verilen bu unvan ile değişmiştir ve adı Real Madrid Futbol Kulübü olmuştur. Bu verilen unvan ve değişen adı ile kulübün logo tasarımında bir takım değişikliklere gidilmiştir. (Şekil 3.10)

M harfinde orta kısmı biraz daha aşağıya indirilip derinleştirilmiştir. Kenarlara biraz daha radyan verilmiştir. Ayrıca F harfi biraz sağa doğru kaydırılmıştır. C harfinde pek bir değişime gidilmemiştir. Sadece biraz daha aşağıya alınmıştır. Bunların dışında kralın verdiği Real ünvanı ile kral tacı eklenmiştir.

- **1920 Yılına Ait Resmi Maç İçin Kullanılan Logo Tasarımı**

Şekil 3.11. 1920 yılına ait logo tasarımı(<http://realmadrid.yaia.com/escudo.html>)

Resmi maçlarda Kralın Bourbon tacı ile şehrin koruyucu kalkanlarının olduğu logo tasarımı kullanılmaya devam edilmiştir. (Şekil 3.11)

Bu logo tasarımında renkli fonlar kalkmış, o renkli fonların yerine düz beyaz fon tercih edilmiştir. Yuvarlakların yerini zeytin ağacından yapılmış yaprakların tasvir edildiği bir taç kullanılmıştır. Ayrıca üst kısma kralın kraliyet tacı eklenmiştir ve İspanya'nın bayrak renklerinde renklendirilmiştir.

Tercih edilen renklere bakıldığında ağırlıklı olarak İspanyol bayrağının renkleri ile ağırlıklı olarak yeşil renk kullanılmıştır. Burada kullanılan yeşil renk ise, sakinlik ve sükunetin yanı sıra kullanılan zeytin dalının da rengini belirlemek amaçlı kullanılmıştır.

- **1931 yılında Tasarlanan Logo Tasarımı**

Şekil 3.12. 1931 yılında Cumhuriyetin gelmesi ile değişen logo tasarımı(<http://realmadrid.yaia.com/escudo.html>)

14 Nisan 1931 yılında İspanya'ya Cumhuriyetin gelmesi ile birlikte yasaklanan Monarşik semboller ile Kralın verdiği Kraliyet tacı kaldırılmıştır. Bununla beraber iç içe geçen harfler ve daire sabit kalmıştır. (Şekil 3.12)

M harfinin orta kısmında yapılan sivirtme biraz daha azaltılmıştır. C harfi biraz daha yukarıya alınmıştır ve F harfi M harfinin ortasına gelecek şekilde ortalanmıştır.

Ayrıca logo tasarımının içerisine Kastilya Bölgesini tasvir eden mor renkli bant eklenmiştir.

- **1941 Yılında kullanılan Logo Tasarımı**

Şekil 3.13. 1941 yılına ait yeni ve renkli logo tasarımı(<http://realmadrid.yaia.com/escudo.html>)

1941 yılında (İç Savaş Döneminden sonra) Cumhuriyetin şekillenmesi ve sonrası ile birlikte başka bir form olarak yeni bir logo tasarlanmıştır. Bu yeni logo daha formal bir taca sahip olmuştur. (Şekil 3.13.)

İlk tasarlanan beyaz ve lacivert renklerden vazgeçilmiş, yeni logo tasarımı renklendirilmiştir. Harflerde ve dairede kullanılan lacivert rengin yerini kraliyeti ve İspanya bayrağını simgeleyen altın sarısı rengi almıştır. Ayrıca mor renkli bant kaldırılmış yerine eski logoları çağrıştırmayı amaçlandırılarak lacivert renk verilmiştir. Eklenen taç, renklendirilmiş ve şekli biraz değiştirilmiştir. Seçilen renkler 1920 yılında resmi maçlar için tasarlanan logo tasarımı ile aynı renklere sahiptir.

Bu tasarımı yirminci yüzyılın sonuna kadar büyük ölçüde değişmeden kalacak şekilde düzenlenmiştir.

- **2001 Yılında Tasarlanan Ve Günümüze Kadar Gelen Son Logo Tasarımı**

Şekil 3.14. 2001 yılında tasarlanan logo(<http://realmadrid.yaia.com/escudo.html>)

Bu logo tasarımı, 2001 yılında tasarlanmıştır, günümüze kadar gelmiştir ve son şeklini almıştır. (Şekil 3.14.)

Yapılan değişiklikler, harfler ve harfleri kapsayan daire kalınlaştırılmıştır. F harfi uzatılmış, yatay çizgileri kısaltılmıştır. Ayrıca lacivert renkli bantın açısı değiştirilmiştir.

Bunların yanı sıra; Kraliyet tacında değişiklikler olmuştur. Taç, daha yuvarlak formlara kavuşmuştur. Tacın kendisini oluşturan şekillerden vazgeçilip, yerine daha düz formlar tercih edilmiştir.

Bu logo tasarımı günümüzde kurumsal imaj olarak karşımıza çıkmaktadır. Real Madrid Futbol Kulübü marka fikri ve mağazacılık olarak sadece bu logoyu kullanmaktadır.

Seçilen renklere bakıldığında ağırlıklı olarak kraliyet renkleri göze çarpmaktadır. Bu renkler arasında kullanılan sarı, kırmızı, lacivert, yeşil ve beyaz renklerin ağırlıkta olması göze çarpmaktadır. Renklerin psikolojik olarak etkilerine bakıldığında;

- Sarı: Aydınlığın simgesidir. Ayrıca altını çağrıştırmaktan ötürü zenginliği de betimlemek için kullanılmıştır. Buradaki zenginlik Kraliyet renklerine bağlanmaktadır.
- Kırmızı: İspanya'nın bayrağında kullanılan kırmızı; canlılık, dinamizm ve güçlü olmayı simgelemektedir. Ayrıca bu renk bir savaşçıyı betimlediğinden futbol takımında kullanılması uygun bulunmuştur. Kırmızı da sarı renk gibi Kraliyet renklerinden biridir.
- Lacivert: Sonsuzluk ve derinliği çağrıştıran bu renk, Real Madrid Futbol Takımının sonsuza dek kalmasının ve daim olmasını çağrıştırmaktadır.
- Beyaz: Temizlik, saflık, ihtişam ve gururu temsil eden bu renk, Real Madrid Futbol takımının ana renklerinden biri olmaktadır.

Tablo 1. Logo tasarımları ve onların tasarlandığı yılları gösteren tablo

Logo Tasarımları	Tasarlandığı Yıllar
	1902-1908
	1902-1908
	1908-1921

	1921-1931
	1921-1931
	1931-1941
	1941-2001
	2001 yılından günümüze

3.2. Atletico De Madrid

3.2.1. Tanım

Club Atlético de Madrid, İspanya'nın başkenti Madrid'de kurulmuş spor kulübüdür. Futbol takımı La Liga'da mücadele eden Atletico Madrid, Real Madrid'le birlikte Madrid'in en önemli iki kulübü arasındadır.

Atletico Madrid, geçmişi ve başarıları ile Barcelona ve Real Madrid'den sonra ülkenin en önemli kulüplerinden biri olarak kabul edilmektedir.

Takım taraftarlarının büyük bir bölümü Kralın Takımı olarak gördükleri Real Madrid'e karşı muhalif olması nedeniyle Atletico Madrid'i tutmaktadır. Kulüp 26 Nisan 1903 günü dönemin İspanya yönetimine muhalif üç adet Bask Bölgesi öğrenci tarafından kurulmuştur. Kurucuları kulübü Bask Bölgesi için bir spor kulübünden öte durumda olan Athletic Bilbao'nun bir kolu olarak kurmuşlardır. Kurulması ile birlikte Real Madrid'de bulunan tüm muhalif üyeler bu kulübe geçmiştir. (Şekil 3.15.)

1921 yılında kadar Athletic Bilbao ile bağlı olan kulüp bu yılda ayrılmış ve iki yıl sonra ilk stadyumları Metropolitano'yu yapmıştır. Bugünkü stadyumları Vicente Calderón'a 1966'da geçmişlerdir.

Şekil 3.15. Atletico Madrid'in günümüzde kullandığı logo tasarımı(http://tr.wikipedia.org/w/index.php?title=Dosya:468pxC_atletico_de_madrid.gif&filetimestamp=20091024123227&)

3.2.2. Atletico de Madrid Futbol Kulübünün Logo Tasarımının Tarihçesi

Atletico Madrid futbol takımının günümüze kadar gelen 6 farklı logo tasarımı olmuştur. 1947 yılına kadar da birçok farklılık geçirmiştir. Bu logo tasarımları kategorize edilmiştir. Bunlar;

- **İlk logo: Athletic Club de Madrid (1903-1911)**

İlk logo tasarımı 1903-1911 yılları arasında kullanılmıştır.

Şekil 3.16. Athletic Club de Madrid kulübünün 1903-1911 yılındaki logo tasarımı(<http://rakelbicho.blogspot.com/feeds/posts/default?alt=rss>)

Bu logo, o dönemdeki formaların orijinal renkleri kullanılarak mavi ve beyaz renklerden oluşmaktadır. Logonun merkezinde takımın (Athletic Club de Madrid) baş harfleri bulunmaktadır. (Şekil 3.16.)

- **İkinci logo: Athletic Club de Madrid (1911-1917)**

İkinci logo 1911-1917 yılları arasında kullanılmıştır. İlk logo ile benzerlikler taşımaktadır.

Şekil 3.17. Athletic Club de Madrid kulübünün 1911-1917 yılındaki logo tasarımı(<http://rakelbicho.blogspot.com/feeds/posts/default?alt=rss>)

İç kısımda bulunan iç içe geçmiş yuvarlaklar mavi renk ile bölünmüştür. Takımın baş harfleri orta kısımda bulunmaktadır. Ayrıca üst kısma Madrid şehrinin logosu olan

yemiş ağacına sarılmış ayı motifi ve kuruluş tarihi olan 1903 eklenmiştir. Ayrıca kırmızı ve beyaz şeritlerle Madrid şehrinin renklerine göndermede bulunulmuştur. (Şekil 3.17.)

- **Üçüncü logo: Athletic Club de Madrid (1917-1939)**

Üçüncü logo 1917-1939 yılları arasında kullanılmıştır. Bu logo, bir önceki logo ile büyük farklılıklar göstermektedir. (Şekil 3.18.)

Şekil 3.18. Athletic Club de Madrid kulübünün 1917-1939 yılındaki logo tasarımı(<http://rakelbicho.blogspot.com/feeds/posts/default?alt=rss>)

Bu yeni logoda şekil, renk ve amblem farklılığına gidilmiştir. Daire formundan vazgeçilmiştir ve bunun yerine daha farklı bir tasarımla karşımıza çıkmıştır. İçerisinde bulunan renkler ve şekiller Madrid şehrinin simgelerinden oluşmaktadır. Bir yemiş ağacına sarılan ayı, kırmızı-beyaz-mavi renkler Madrid şehrine gönderme yapmaktadır. Ayrıca kralın unvan olarak verdiği taç motifi de göze çarpmaktadır. Ayrıca kullanılan yıldızlar siyah renktedir.

Renklerin psikolojik olarak etkilerine bakıldığında;

- **Kırmızı:** Kırmızı renk canlılığı, dinamizmi ve mücadeleyi betimlemektedir. Bu durumda kırmızı renk hem Madrid şehri simgelerken, hem de maç esnasında saldırganlığı göstermektedir.
- **Beyaz:** Temizlik, saflık, ihtişam ve gururu temsil etmektedir. Beyazın tercih edilme sebebi de kırmızı rengi dengelemektir.

Aynı dönem içerisinde farklı bir logo daha tasarlanmıştır. (Şekil 3.19.)

Şekil 3.19. Athletic Club de Madrid kulübünün 1917-1939 yılındaki logo tasarımı(<http://rakelbicho.blogspot.com/feeds/posts/default?alt=rss>)

İlk tasarlanan logoda kullanılan ayı formu daha sadeleştirilerek bu logoda yer almıştır. Ayrıca siyah yıldızların rengi, fonda kullanılan beyaz renk ile değiştirilmiştir. Mavi-kırmızı-beyaz renkler aynı kalmıştır. Dış kontürler altın rengi ile çerçevelenmiştir ve ikinci logoda alt kısım yuvarlak gelirken, bu üçüncü logoda biraz sivriltilmiştir.

- **Dördüncü logo: Athletic Club de Madrid (1939-1947)**

Dördüncü logo 1939-1947 yılında kullanılmıştır. Bir önceki logoya göre farklılıklar göze çarpmaktadır. Ayrıca bu dönemde kullanılan logoya, havacılık göndermesi yapılmıştır. (Şekil 3.20.)

Şekil 3.20. Athletic Club de Madrid kulübünün 1939-1947 yılındaki logo tasarımı(<http://atleticosdevillagonzalo.blogspot.com.tr/p/escudo.html>)

Bu dönemde kullanılan logolar genel olarak İspanyol İç Savaşın izlerini taşımaktadır. Bu dönemde kullanılan dördüncü logoda göze çarpan ise, İspanyol iç Savaşından sonra Ulusal Havacılık ile birleşen kulübün bunu belirtmek için kullandığı kanatlar olmuştur. Eklenen kanatların yanı sıra logoya yeniden kralın tacı eklenmiştir. İç kısımda kullanılan renkler ve ayı motifleri korunmuş, fakat kenar kontürler aşağıya doğru daha sivriltilmiştir.

- **Beşinci logo: Athletic Club de Madrid (1947-80'li Yıllar)**

Beşinci logo 1947 ile 80'li yıllar arasında kullanılmıştır. Yeni tasarlanan logoda görüldüğü üzere kanatlar ve taç kaybolmuştur. (Şekil 3.21.)

Şekil 3.21. Athletic Club de Madrid kulübünün 1947-80'li yıllar arasındaki logo tasarımı(<http://atleticosdevillagonzalo.blogspot.com.tr/p/escudo.html>)

Bir önceki logoda kullanılan kanatlar ve taç Hava Kuvvetlerinde kullanılan logodan ayrılması amacıyla kaldırılmıştır.

1939 yılında kullanılan tasarımda kanatların olmadığı hale dönüş yapılmıştır. O yılda kullanılan logo tasarımı baz alınmıştır ve o şekilde kullanılmıştır. Dört adet kırmızı ve dört adet beyaz çizgi göze çarpmaktadır.

- **Altıncı logo: Athletic Club de Madrid (80'li Yıllar-Günümüz)**

Altıncı logo 80'li yıllarda tasarlanmış olup, günümüzde hala kullanılmaktadır.

Beşinci logo ile büyük benzerlikler göze çarpmaktadır. (Şekil 3.22.)

Şekil 3.22. Athletic Club de Madrid kulübünün 80’li yıllar ile günümüzde kullanılan logo tasarımı(<http://rakelbicho.blogspot.com/feeds/posts/default?alt=rss>)

Bu logo, bir önceki logo tasarımından biraz daha sadeleştirilip kullanılmaktadır. Renkler daha net göze çarpmaktadır. Ayrıca ayı motifinde kullanılan renkler biraz daha arka plana atılarak, daha koyu tonlarda seçilmiştir.

Kullanılan renkler mavi-kırmızı-beyazdır. Dört adet beyaz ve dört adet kırmızı bu logo tasarımında da kullanılmaya devam edilmiştir. Ayrıca bütün dış kontürlerde altın sarısı rengi devam etmektedir.

Renkler psikolojik olarak incelendiğinde;

Kullanılan üç ana rengin de dengeli bir biçimde logoda yer aldığı görülmektedir. Kırmızı ve beyaz renkler, mavi ve beyaz renklere keskin bir şekilde ayrılmıştır. Kırmızının dinamikliği ve saldırganlığı, beyazın ise saflığı çağrıştırmıştırdan ötürü kendi içerisinde bir denge yaratmıştır. Aynı şekilde mavi renk her ne kadar barışı ve saflığı çağrışırsa da, burada kullanılan mavi tonun daha baskın ve belirgin olması takımın atak yapısını da gözler önüne sermektedir. Genel anlamda daha çok sakin ve barışçıl bir anlam yüklese de, kırmızının belirginliği takımın aslında saldırmaya ve atağa meyilli olduğunu da bir işaretçisidir.

Burada kullanılan yedi adet yıldız Büyükayı Takımı yıldızına bir gönderme olarak tasvir edilmiştir. Bu ayı ve yıldızlar ayrıca Madrid şehrinin ve Madrid şehrinin bölgesini bağlayan diğer şehirlerin bayraklarında da göze çarpmaktadır.

Ayrıca kısa zaman kullanılan ve resmi olmayan bazı logo tasarımları da bulunmaktadır. (Şekil 3.23.)

Şekil 3.23. Resmi olmayan ve kısa süreli kullanılan çeşitli logo örnekleri(<http://atleticosdevillagonzalo.blogspot.com.tr/p/escudo.html>)

Tablo 2. Logo tasarımları ve onların tasarlandığı yılları gösteren tablo

Logo Tasarımları	Tasarlandığı Yıllar
	1903-1911

	<p>1911-1917</p>
	<p>1917-1939</p>
	<p>1939-1947</p>
	<p>1947-80'li Yıllar</p>
	<p>80'li Yıllar-Günümüz</p>

3.3. FC Barcelona Futbol Takımı

3.3.1. Tanım

Futbol Club Barcelona (kısaca FC Barcelona ya da Barça), İspanya'nın Katalonya özerk bölgesindeki Barcelona kentinde bulunan futbol takımıdır. 1899 yılında, Joan Gamper önderliğinde, İsviçreli, İngiliz ve İspanyol bir grup tarafından kurulmuştur. Katalan bölgesini temsil eden kulübün sloganı Més que un club (bir kulüpten daha fazlası) cümlesidir. (Şekil 3.24.)

Şekil 3.24. Barcelona Futbol Takımının günümüzdeki logo tasarımı <http://www.brandemia.org/real-madrid-y-fc-barcelona-dos-logotipos-con-mucha-historia>

3.3.2. Barcelona Futbol Takımının Logo Tasarımının Tarihçesi

Bu futbol takımının logo tasarım tarihçesine bakıldığında, birkaç elementin bir araya gelmesiyle oluştuğunu görülmektedir. Takım ilk kurulduğu günden itibaren, tasarlanan ilk logo dışında çok büyük değişiklikler geçirmemiştir. (Şekil 3.25.) (Şekil 3.26.)

Şekil 3.25. Geçmişten günümüze logo tasarım aşamaları
(http://tr.wikipedia.org/wiki/FC_Barcelona)

Şekil 3.26. Barcelona futbol takımının başlıca logoları(<http://www.fcbarcelona.es/club/identidad/detalle/ficha/el-escudo>)

Barcelona Futbol Takımı kurulduğu andan itibaren kendilerine ait bir logo tasarımları vardı. Bu logo, Barcelona şehrinin ceketinde de kullanılan, elmas şeklinde ve içerisi dört parçaya bölünmüş ve üzerinde bir yarasa ile kral tacının bulunduğu bir tasarımdı. Ayrıca bu elmas şeklini çevreleyen bir defne ağacı ile palmye ağacı yaprakları bulunmaktadır. Bu, doğduğu kente olan bağlılığı ifade etmenin bir başka yoluydu. 1899 yılında tasarlanmıştır.

Bu logo tasarımı 1910 yılına kadar değişmeden kalmıştır. Futbolcu Joan Gamper 1908 yılında takımı ciddi bir krizden kurtarmıştır ve bu yüzden kendi seçtiği renkler kullanılmıştır. 1910 yılında bir yarışma düzenlenmiştir ve bu yarışmayla üyeler arasında logo tasarım örnekleri sunulması istenmiştir. Kazanan 1903 ile 1912 yılları arasında bu takımda futbol oynamış olan Carles Comamala olmuştur. Kendisi aynı zamanda tıp öğrencisi ve sanatçısıdır. Tasarımların birkaç farklı varyasyonları ile birlikte hergün bu logo tasarımları kullanılmıştır. Tasarım, bir kase şeklindedir ve üstteki iki odacıktan birinde St. George haçı vardır ve diğerinde de Barcelona şehrini ve Katalonya'yı en iyi temsil eden semboller olan kırmızı ve sarı barlar kullanılmıştır. Kulübün kısaltması olan FCB orta kısımda yer alır ve altındaki bölmede Barcelona'nın renkleri ile beraber bir top amblemi kullanılmıştır.

1910 yılından beri tasarımda yapılan oynamalar minimum düzeyde tutulmuştur ve sadece estetik açıdan kullanılan ana hatlar ile desenlerde olmuştur. En büyük değişiklik, siyasi yükümlülüklerin bir sonucu olarak çıkmıştır. Franco iktidara geldiğinde, Katalanca olan FCB harfleri, İspanyolca olan CFB olarak değiştirilmiştir. Ayrıca üst bölümlerde kullanılan sarı ve kırmızı barlar azaltılmıştır.

1949 yılında takımın kuruluşunun 50. Yıldönümü vesilesiyle, bir önceki tasarımda değiştirilen ve azaltılan barlar tekrar eski haline döndürülüp arttırılmıştır. 1974 yılına kadar ortada CFB harfleri kullanılmıştır. 1974 yılında ise yeni tasarımla tekrar FCB olmuştur.

Günümüzdeki tasarımı 2002 yılında adapte eden kişi tasarımcı Claret Serrahima olmuştur. Bu tasarımda çizgiler biraz daha stilize edilmiş, ortada yazan FCB harflerinden noktalama işaretleri kaldırılmış, yazı puntosu küçültülmüş ve kenarda bulunan sivrilikler azaltılmıştır.

Bu son tasarımla kulübün kurumsal kimliği farklı formatlara girmesi açısından daha kolaylaştırılmıştır. (Şekil 3.27.)

Şekil 3.27. Real Madrid ve FC Barcelona takımlarının geçmişten günümüze logo karşılaştırılması (<http://www.brandemia.org/real-madrid-y-fc-barcelona-dos-logotipos-con-mucha-historia>)

Barcelona Futbol kulübünün logosunda kullanılan renkler çok fazladır ve ilk olarak göze fazlasıyla çarpan bir renk bulunmamaktadır. Kullanılan her renk belli bir düzen içerisinde ve belli bir denge ile kullanılmıştır. Üst kısımda kullanılan Barcelona Şehri bayrağının temsili görüntüleri, logoda kullanılan renklerin psikolojik olarak anlaşılmasına farklı türde bir etkisi olmuştur. Bu durum daha çok milliyetçilik üzerine etki etmektedir. Altın sarısı rengin zenginlik ve altını çağrıştırmasının yanı sıra, Real Madrid Futbol Kulübünde olduğu gibi Kraliyet ailesine bir gönderme yapması söz konusu değildir. Burada kullanılan bu altın sarısı renk daha çok manevi açıdan zengin Katalan halkına gönderme yapmaktadır. Barcelona Futbol Takımının diğer renkleri olan mavi ve koyu kırmızı ise aynı şekilde milliyetçiliğe bir gönderme yapmaktadır. Bu renklerden mavi, Barcelona şehrinin kazanmaya çalıştığı barışa yapılan bir atıftır. Ayrıca koyu kırmızı renk ise saldırganlık ve ataklığın yanı sıra, verilen mücadeleyi de simgelemektedir.

Tablo 3. Logo tasarımları ve onların tasarlandığı yılları gösteren tablo

Logo Tasarımları	Tasarlandığı Yıllar
	1899-1910
	1910-1936
	1936-1940
	1940-1946
	1946-1992
	1992-2002
	2002-Günümüz

3.4. Shaktar Donetsk Futbol Takımı

3.4.1. Tanım

Ukrayna'nın Donetsk bölgesine futbol, Rus İmparatorluğu zamanında ülkenin sanayileşmeye başladığı bir dönemde gelmiştir. Çok sayıda yabancı milletten insanlar, özellikle İngiliz işçiler kendi futbol takımlarını oluşturuyorlardı. Eylül 1911'de, NovorossiyskDerneği(şu anda DonetskSteelWorks Factory–DMZ olmuştur) başkanı JohnHughes tarafından hem de bir futbol kulübü bulunan Yuzovka Spor Derneği yaratmıştır. Futbol takımı 1919 yılına kadar faaliyet göstermiştir. 1920'li yıllarda Vladimir Lenin'in sahip olduğu kulüplerden birinde yeniden düzenlenmiştir.

Temmuz 1946 yılında All-Union Kömür Madenciliği toplumu Stakhanovite, takımın ismini Shaktyor olarak değiştirmiştir. (Şekil 3.28.)

Şekil 3.28. Shaktar Donetsk spor kulübünün resmi logosu (http://tr.wikipedia.org/wiki/FK_%C5%9Eahtar_Donetsk)

3.4.2. Shaktar Donetsk Takımının Logo Tasarımının Tarihçesi

Takımın ilk logo tasarımı 1936 yılında yapılmıştır. Logonun dış kenarları altıgen şekilde tasarlanıp mavi çerçeveye boyanmıştır. İçerisinde kırmızı bir S harfi bulunmaktadır. Tam ortada ise madencilere ithafen bir kaya matkabı tasviri konmuştur. 1946 yılında takımın adı değiştirildi ve takımın adının ilavesi ile birlikte logonun renkleri de siyah ve beyaz olarak tasarlandı. 1960'lı yılların ortasında logo

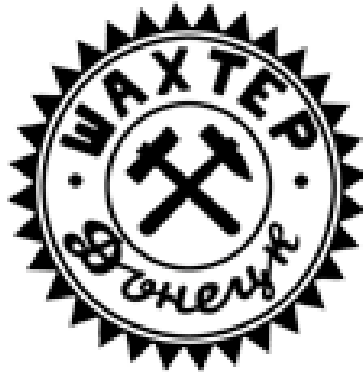
tasarımına iki çapraz çekiç tasviri eklenmiştir ve yuvarlak içinde Shaktar Donetsk yazısı konmuştur. Son logo tasarımına kadar yazım dili olarak Rus dili kullanılmıştır. Bu nedenle bazı kaynaklarda nadiren de olsa, Shakhter veya Shakhtyor olarak geçmiştir. (Şekil 3.29.) (Şekil 3.30.) (Şekil 3.31.)

Şekil 3.29. Kulübün ilk logo tasarımı
(http://en.wikipedia.org/wiki/FC_Shakhtar_Donetsk)

Şekil 3.30. Takımın ikinci logo tasarımı
(http://en.wikipedia.org/wiki/FC_Shakhtar_Donetsk)

Şekil 3.31. Takımın üçüncü logo tasarımı(http://en.wikipedia.org/wiki/FC_Shakhtar_Donetsk)

1989 yılında sanatçı Viktor Savilov yeni bir logo tasarımı yapmıştır. Bu tasarımda bir yuvarlak içinde takımın renkleri olan sarı ve siyahın kullanıldığı bir futbol topunu tam ortadan kesecek şekilde bir saha tasvir edilmiştir. 1997 yılında, logo yeniden modellenmiştir. (Şekil 3.32.) (Şekil 3.33.)

Şekil 3.32. Takımın dördüncü logo tasarımı (http://en.wikipedia.org/wiki/FC_Shakhtar_Donetsk)

Şekil 3.33. Takımın beşinci logo tasarımı (http://en.wikipedia.org/wiki/FC_Shakhtar_Donetsk)

2008 yılında, kulübü yeni stadyumunun inşaatı sırasında, Shakhtaryeni logosu açıklamıştır. 30 yıldır geçmişten günümüze gelen kulübün bütün geleneksel sembolleri ve çift çapraz çekiç kullanılmıştır. Ayrıca, ilk kez yazım dili Rus dili değil, Ukrayna dili kullanılmıştır. (Şekil 3.34.)

Şekil 3.34. Takımın son ve geçerli logo tasarımı (http://tr.wikipedia.org/wiki/FC_Shakhtar_Donetsk)

Siyah, beyaz ve turuncu renkler takımın ana renklerini oluşturmaktadır. Turuncu renk, kırmızıdan sonra ateşe en yakın renktir. Bu yüzden kırmızı rengin verdiği etkiye en yakın etkiyi vermektedir. Kırmızı kadar olmasa da, canlılığı, dinamizmi ve ataklığı vermektedir. Canlılık ve hareket duygularını ortaya çıkarır. Özellikle bu logoda kullanılan parlak turuncu renk ise coşkuyu ve çarpıcılığı simgelemektedir. Turuncu rengin siyah ve beyaz ile bir bütün oluşturması ise, siyahın maden ve kömür ocaklarına ithafından kaynaklanmaktadır. Ayrıca siyah renk, egemenlik ve güç çağrışımları yapmaktadır. Beyaz renk ise bu iki rengin ağır baskıcılığını bir nebze olsun hafifletmektedir.

Tablo 4. Logo tasarımları ve onların tasarlandığı yılları gösteren tablo

Logo Tasarımları	Tasarlandığı Yıllar
	1936-1946
	1946-1960'lı yılların ortası
	1960'lı yılların ortası-1989
	1989-1997
	1997-2008

	2007- Günümüz
---	---------------

3.5. As Roma Futbol Takımı

3.5.1. Tanım

Associazione Sportiva Roma, daha çok bilinen adıyla AS Roma veya Roma, Roma'da kurulu bir İtalyan profesyonel futbol kulübüdür. (Şekil 3.35.)

Şekil 3.35. AS Roma futbol takımının logosu (http://tr.wikipedia.org/wiki/AS_Roma)

AS Roma 1927 yılının bir yaz günü dönemin Faşist diktatörü Benito Mussolini'nin isteği üzerine, Roma'nın üç büyük kulübünün birleştirilmesi sonucu Italo Foschi başkanlığında kurulmuştur. Bu birleşmenin amacı Benito Mussolini'nin İtalya'daki Kuzey İtalya takımlarının hegemonyasına bir son vermek istemesi olmuştur.

3.5.2. AS Roma Takımının Logo Tasarımının Tarihçesi

Roma Takımının geleneksel renkleri olan ve aynı zamanda Comune di Roma'nın da mührünü simgeleyen kraliyet moru ile birlikte altın sarısı renkleri bu takımda yer

almıştır. Altın ve mor-kırmızı renkleri Roma imparatorluk onurunu simgelemektedir. (Şekil 3.36.)

Şekil.3.36. Roma'nın bu amblemi 1979 ile 1997 yılları arasında kullanılmıştır ve 2011- 2012 yılları arasında ise yeniden kullanılmıştır (http://en.wikipedia.org/wiki/A.S._Roma)

Roma Futbol Kulübü'nün renkleri, ayrıca lakabı da olan I giallorossi'den (sarı-kırmızı) almıştır. Kulübün armasında bulunan i lupi (kurtlar) lakabı, tarih boyunca takımla birlikte anılmıştır. Günümüzde geçerli olan kulübün logosu da, ilk kurulduğu zamanda kullanılan kurt logosuyla büyük benzerlik taşımaktadır.

Şekil 3.37. 1997-2013 yılları arasında halen kullanılmakta olan takım logosu(http://en.wikipedia.org/wiki/A.S._Roma)

Bir efsaneden yola çıkılarak tasarlanan logoda, anne kurt ile iki kardeş olan yavrukurtlar Remus ve Romulus ile birlikte tasvir edilmiştir. Bordo renkli bir armanın üzerinde altın sarısı kullanılarak anne kurt ve yavru kardeşler bir arada kullanılmıştır. (Şekil 3.37.)

Efsaneye göre Roma, M.Ö. 27 Nisan 753 tarihinde Romulus ve Remus adlı ikiz kardeşler tarafından kurulmuştur. Savaş tanrısı Mars'ın tecavüzüne uğrayıp hamile kalan bakire Rhea Silvia, Romulus ve Remus'u doğurduğunda ikizler "yarı tanrı" sayılmıştır. İkizlerin, tahtını elinden almaması için Kral, ikizlerin boğdurulmasını emretmiştir, ama anne kurt ikizleri kurtarıp büyütüştür.

Takımın genel renkleri koyu sarı ve kırmızıdır. Arma şeklinde tasvir edilen logo içerisine, eşit şekilde bu renkler konulmuştur. Bu renkler, kurt ve çocuklar tasvirinin fon renklerini oluşturmaktadır. Sarı ve kırmızı renklerin tercih edilmesi daha çok Roma İmparatorluğuna bir göndermede bulunmasından kaynaklanmaktadır. Kraliyet renkleri olan bu iki renk ayrıca takım logosunda yer almıştır. İki kışkırtıcı renk olan sarı ve kırmızı renklerin kullanımı, takımın dinamik ve atak oluşunu simgelemektedir. Ayrıca logoda yer alan kurt ve çocukların göze çarpmasını da sağlamaktadır.

Tablo 5. Logo tasarımları ve onların tasarlandığı yılları gösteren tablo

Logo Tasarımları	Tasarlandığı Yıllar
	1979-1997
	1997-Günümüz

3.6. Arsenal FC Futbol Kulübü

3.6.1. Tanım

Arsenal Football Club (Arsenal, The Arsenal, The Gunners, The Red Army), İngiltere Premier League'inde yer alan bir futbol kulübüdür. Kuzey Londra'daki Holloway semtinde kurulmuştur. Arsenal, 1886 yılında kuruldu ve 1893 yılında, Güney İngiltere'nin ilk takımı olarak Futbol Ligi'ne katılmıştır.

Kulübün renkleri, geleneksel olarak kırmızı ve beyaz olup, tarihi süreç boyunca değişmeden günümüze kadar gelmiştir. (Şekil 3.38.)

Şekil.3.38. Arsenal FC'nin günümüzde kullandığı logosu (http://en.wikipedia.org/wiki/Arsenal_L.F.C.)

3.6.2. Arsenal FC Futbol Kulübünün Logo Tasarımının Tarihçesi

Royal Arsenal'in ilk logosu 1888 yılında oluşturulmuştur. İçerisinde, kuzeye doğru dönük üç askeri top yer alan bu logo, Woolwich şehrinin armasına benzemektedir. Bu toplar bazen yanlışlıkla bacaya benzetilmektedir. Ancak üzerlerinde aslan başlı oymaların bulunduğu bu şekiller, açık bir şekilde askeri top göstergesiydiler. Bu logo, Arsenal'in 1913 yılında Highbury'e taşınmasıyla kullanımdan kaldırılmıştır. (Şekil.3.39.) Sadece 1922 yılında, son bir kez kullanılmıştır.

Şekil.3.39. 1 numara Woolwich şehrinin arması ve 2 numara Royal Arsenal'in logosu (<http://www.arsenal.com/news/news-archive/the-arsenal-crest>)

Sonrasında tasarlanan, Arsenal'in ilk tek toplu ve doğuyu gösteren logosunda, takımın lakabı olan *The Gunners*, askeri topun yanında yer alıyordu. Topun ters tarafa döndüğü ve namlusunun aşağıya doğru inceldiği yeni logonun oluşturulmasından dolayı bu logo sadece 1925 yılına kadar kullanılmıştır.1949 yılında modernize edilen logoda, klasikleşmiş olan topun yanında takımın ismidde yer almıştır. Islington semtinin armasındaki süslü yazıya benzeyen ve Gotik sanat tarzıyla yazılan kulüp ismi, topun hemen üzerine eklenmiştir. Bununla birlikte, kulübün program editörü Harry Homer tarafından yazılan latince *Victoria Concordia Crescit* (anlamı "Başarı uyumdan gelir") sözleri, takımın sloganı olarak kabul görmüştür.³ (Şekil.3.40.)

Şekil.3.40. 3 numara 1922-1925 yılları arasında ve 4 numara ise 1925-1949 yılları arasında kullanılmıştır (<http://www.arsenal.com/news/news-archive/the-arsenal-crest>)

³http://tr.wikipedia.org/wiki/Arsenal_FC

1949'da ortaya çıkan logo, ilk renkli logo olarak Arsenal tarihine geçiyordu. (Şekil.3.41) Çeşitli denemelerden sonra renksiz logoların yerlerini, yeni logolarda kırmızı, yeşil, altın sarısı renkler almıştır. (Şekil.3.42.)

Şekil.3.41. Arsenal FC'nin ilk renkli ve VCC Victoria Concordia Crescit logosu (<http://www.arsenal.com/news/news-archive/the-arsenal-crest>)

Şekil.3.42. 7 numarada VCC logosunun yenilenmiş hali (1949-2001) ve 8 numarada ise 2001 yılında yeniden tasarlanan logo (<http://www.arsenal.com/news/news-archive/the-arsenal-crest>)

Logonun oldukça fazla değiştirilmesinden dolayı telif hakkı alınamamıştır. Kulüp, buna rağmen logoyu tescilli marka olarak kaydetmiştir. Bundan dolayı, 2002 yılında daha modern eğilimli çizgilere sahip, basitleştirilmiş bir logo oluşturulmuştur ve telif hakkı saklı tutulmuştur. Bu logoyla, topun yüzü bir kez daha doğuya çevrilmiştir ve kulübün ismi bu sefer Sans serif yazı biçimiyle yazılmıştır. Önceki logoda yer alan yeşil rengin yerini koyu mavi renk almıştır. Yeni logonun açıklanmasıyla, bazı taraftarlar tepki göstermişlerdir. Arsenal Independent Supporters Association(Bağımsız Arsenal Taraftarlar Birliği) tarafından yapılan açıklamaya

göre, bu radikal değişiklik sonucu Arsenal tarihinin ve geleneklerinin hiçe sayıldığı ve bu değişikliğin taraftara danışılmadan yapıldığı belirtilmiştir. ⁴ (Şekil.3.43.)

Şekil.3.43. 9 numarada 2002 yılından beri kullanılan takım logosu (<http://www.arsenal.com/news/news-archive/the-arsenal-crest>)

Arsenal, 2011 yılında 125. yılını kutlamıştır. Bu doğrultuda 2011-2012 sezonunda formalarda farklı bir logo kullanılmıştır. Logo, solda 15 meşe yaprağıyla, sağda 15 defne yaprağıyla çevrilmiştir. Soldaki meşe yaprakları, Royal Oak barda bir araya gelen, kulübün kurucu üyelerini temsil etmektedir. Sağdaki 15 defne yaprağı ise, kulübün kurulması için kurucular tarafından ödenen kişi başına 6 peniyi temsil etmektedir. Ayrıca defne yaprakları gücü de temsil etmektedir. Logonun alt bölümünde ise 1886 ve 2011 yılları ile Arsenal'in sloganı olan Forward yazmaktadır. ⁵ (Şekil 3.44.)

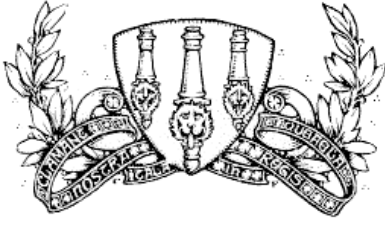

Şekil.3.44. 10 numarada 125. Yıla özel tasarlanan takım logosu (<http://www.arsenal.com/news/news-archive/the-arsenal-crest>)

⁴http://tr.wikipedia.org/wiki/Arsenal_FC

⁵http://tr.wikipedia.org/wiki/Arsenal_FC

Arsenal FC Futbol Kulübünün tercih ettiği renklere bakıldığında ağırlıklı olarak kırmızı, beyaz, mavi ve koyu altın sarısı renkler göze çarpmaktadır. İlk kurulduğu yıldan beri kullandığı kırmızı renkten vazgeçmeyen Arsenal takımı bu renkteki baskınlığını, saldırganlığı ve atak oluşuna bağlamaktadır. Takımın yıllar içerisindeki başarısı doğrultusunda tercih edilen bu rengi dengelemesi açısından mavi ve beyaz eşlik etmektedir. Kırmızının negatif olarak ağır basan tahrik güç unsurunu hafifletmek amacıyla kullanılan bu iki renk, logoda dengeyi amaçlamıştır. Koyu altın sarısı, dış kontürlerde ve savaş topunda kullanılmıştır. Köklü geçmişe sahip Arsenal takımına yakışan ve kraliyet rengini betimleyen bir renk olan altın sarısı, kırmızı-mavi-beyaz renkler ile iyi bir kombinasyon oluşturmaktadır.

Tablo 6. Logo tasarımları ve onların tasarlandığı yılları gösteren tablo

Logo Tasarımları	Tasarlandığı Yıllar
	1899-1910
	1922-1925
	1925-1949
	1949

	1949-2001
	2001-2002
	2002-Günümüz

3.7. AFC Ajax Futbol Kulübü

3.7.1. Tanım

Amsterdamsche Football Club Ajax, daha çok bilinen isimleriyle AFC Ajax, Ajax Amsterdam ya da Ajax (ismin geçmişi Aias'a dayanır), Amsterdam merkezli profesyonel Hollandalı futbol kulübüdür. Dünya'nın belli başlı futbol takımlarından olan Ajax, 18 Mart 1900 yılında Amsterdam kentinde Floris Stempel, Carel Reeser ve Johan Dade tarafından kurulmuştur. (Şekil 3.45.)

Şekil.3.45. Ajax Futbol takımının günümüzdeki resmi logosu (http://tr.wikipedia.org/wiki/AFC_Ajax)

3.7.2. AFC Ajax Futbol Takımının Logo Tasarımının Tarihçesi

1900 yılında klüp kurulduğunda Ajax amblemi bir Ajax oyuncusunun resminden oluşmaktaydı. (Şekil.3.46.) 1928 yılında Antik Yunanistan'daki kahraman Ajax'ın portresi logo olarak kabul edildi. (Şekil 3.47.) 1990 yılında yeniden değiştirilen logoda Ajax resmi korunurken, portre 11 futbolcuyu simgeleyecek şekilde sadece 11 çizgiden oluşacak şekilde yeniden tasarlanmıştır.⁶ (Şekil 3.48.)

Şekil.3.46.1900 yılında tasarlanan ilk logo
([http://en.wikipedia.org/wiki/File:Ajax_Amsterdam_\(1900%E2%80%931928\).gif](http://en.wikipedia.org/wiki/File:Ajax_Amsterdam_(1900%E2%80%931928).gif))

Şekil.3.47. 1928-1990 yılları arasında kullanılan logo tasarımı
([http://en.wikipedia.org/wiki/File:Ajax_Amsterdam_\(1928%E2%80%931990\).png](http://en.wikipedia.org/wiki/File:Ajax_Amsterdam_(1928%E2%80%931990).png))

⁶http://tr.wikipedia.org/wiki/AFC_Ajax

Şekil.3.48. 1990 yılından günümüze kadar gelen logo tasarımı (http://tr.wikipedia.org/wiki/AFC_Ajax)

Ajax futbol takımının logosunda kullanılan ve seçilen renklere bakıldığında kırmızı ,siyah ve beyaz renklerin kullanıldığı görülmektedir. Kırmızı renk, siyah renk ve beyaz renk bir denge içerisinde kullanılmıştır. Dış kontürlerde kullanılan kırmızı renk, canlılık ve dinamizmi simgelerken, 11 adet kullanılan çizgilerin oluşturduğu siyah renk, zafer etkisini belirtmek amacıyla kullanılmıştır. Bunların yanı sıra beyaz renk ise fonda kullanılmıştır ve bu iki baskın rengi ortaya çıkartmak ve baskınlıklarını dengelemek amaçlı yerleştirilmiştir.

Tablo 7. Logo tasarımları ve onların tasarlandığı yılları gösteren tablo

Logo Tasarımları	Tasarlandığı Yıllar
	1900-1928
	1928-1990

	1990-Günümüz
---	--------------

3.8. Manchester United FC Futbol Kulübü

3.8.1. Tanım

Manchester United FC, merkezi İngiltere'nin Manchester şehrinde bulunan ve Premier League'de mücadele eden bir futbol kulübüdür. 1878'de Newton Heath LYR Football Club adıyla işçilerce kurulan kulübün ismi 1902'de bir iş adamı tarafından satın alınması ile birlikte Manchester United olarak değiştirilmiştir. 1910 yılında ise halen iç saha maçlarını oynadıkları Old Trafford'a taşınmışlardır. (Şekil 3.49.)

Şekil.3.49. Günümüzde kullanılmakta olan Manchester United FC takımının logosu (http://tr.wikipedia.org/wiki/Manchester_United_FC)

3.8.2. Manchester United FC Futbol Kulübünün Logo Tasarımının Tarihçesi

Kulübün ilk arması Manchester Şehir Konseyi'nin armasından türetilmiştir.(Şekil 3.50.) 1970'lerde ise medya tarafından Kırmızı Şeytanlar olarak nitelendirilen takımın armasına elinde tırmık tutan bir şeytan figürü eklenmiştir. O yıllardan bugüne kadar ise armada yalnızca renk tonu değişiklikleri ve küçük ayarlamalar yapılmıştır. (Şekil 3.51.)

Şekil.3.50. Kulübün 1960-1973 yılları arasında kullandığı logo tasarımı
(http://tr.wikipedia.org/wiki/Manchester_United_FC)

Şekil.3.51. Takımın 1973-günümüze değin kullandığı logo tasarımı
(http://tr.wikipedia.org/wiki/Manchester_United_FC)

Takımın, ilk logoda kullanılan renklerine bakıldığında;

- Siyah
- Kırmızı
- Beyaz (zemin)

Göze çarpmaktadır.

Bu renkler belli bir düzen içerisinde ve dengeli olarak kullanılmıştır. Üç renk de aynı oranda logoda yer bulmuştur. Beyaz zemin üzerine kullanılan siyah kontürler baskınlığı belirtirken, kırmızı renk bu siyah rengin belirttiği baskınlığı biraz olsun

pozitif yönde alarak, atağa ve saldırmaya yönelik olarak değiştirmiştir. Bu logoda kullanılan siyahın dozu ne kadar kırmızı ve beyaz renklerle eşit gibi görünse de kontürlerin ve yazıların çokluğu, bu rengi negatif oranda değiştirmiştir.

Takımın, ikinci logo tasarımında kullanılan renklere bakıldığında ise sadece;

- Sarı
- Kırmızı
- Siyah (Kontür)
- Beyaz (zemin)

Renkler göze çarpmaktadır.

Bu durum radikal bir tasarım değişikliğine gidildiğinin işareti olmuştur. Beyazın sakinleştirici etkisi kaldırılmıştır. Bir daire içine yerleştirilen figürler, yazılar ve bayraklar sarı ve kırmızı rengin etkisiyle çarpıcı hale gelmektedir. Bu şekilleri birbirinden ayırmak için siyah renk kullanılmıştır. Kırmızı rengin saldırganlığı, sarı rengin çarpıcılığıyla birleştirildiğinde, takımın ne kadar agresif bir yapıda olduğu vurgulanmak istenmiştir.

Tablo 8. Logo tasarımları ve onların tasarlandığı yılları gösteren tablo

Logo Tasarımları	Tasarlandığı Yıllar
	1960-1973
	1973-Günümüz

3.9. Fenerbahçe Spor Kulübü

3.9.1.Tanım

Fenerbahçe Spor Kulübü, 1907 yılında Nurizade Ziya Bey, Ayetullah Bey ve Necip Bey tarafından İstanbul'un Kadıköy ilçesinde kurulan spor kulübüdür. Renkleri sarı ve laciverttir. (Şekil 3.52.)

Şekil 3.52. Fenerbahçe Futbol Takımının resmi logosu(http://tr.wikipedia.org/wiki/Fenerbah%C3%A7e_Spor_Kul%C3%BCb%C3%BC#Amblem)

3.9.2. Fenerbahçe Futbol Kulübünün Logo Tasarımının Tarihçesi

Amblem, 1910 yılında resimde yeteneği olan futbolcu Topuz Hikmet tarafından tasarlanmıştır ve bu amblem günümüze kadar ulaşmıştır.

Fenerbahçe Futbol Kulübünün logosu 1910 yılında, kulübün 33 numaralı azası ve döneminin Penaltı Kralı olarak bilinen sol açık Topuz Hikmet tarafından çizilmiştir. Logonun taslağı o tarihlerde Manchester'da bulunan Tefik Taşçı Bey'e yollandı. İlk taslak amblemler 1910 yılında İngiltere'de yapılmıştır. Beş renkten oluşan logoda Fenerbahçe Spor Kulübü 1907 yazısını taşıyan beyaz çerçeve, temizlik ve açık yürekliliğin, kırmızı ton, sevgi ve bağlılığın ifadesi olup Türk bayrağını sembolize etmektedir. Ortada bulunan sarı lacivert kalp şeklindeki sarı, Fenerbahçe'ye duyulan gıpta ve kıskançlığı, lacivert ise soyluluğu tasvir eder. Bu iki renk arasından yükselen palamut dalı ise, Fenerbahçelilik'in kudret ve kuvvetinin ifadesidir. Yeşil renk ise

yükselen bu kudret için başarının mukadder oluşunu gösterir. (Şekil 3.53.)

Şekil 3.53. Fenerbahçe Spor Kulübü'nün Resmi logosunun doğru tasarımı ve yanlış tasarımı(<http://www.fenerbahce.org.tr/kurumsal/detay.asp?ContentID=16>)

Topuz Hikmet'in anlatımıyla Fenerbahçe Futbol Kulübü'nün ambleminin öyküsü ise şöyle olmuştur;

“Kulübümüzün rengi sarı-beyazdan, sarı-laciverte çevrildikten sonra bu yeni renklerle bir amblem yaptırılması gündeme geldi. Arkadaşlarım bu amblemin çizilmesini benden rica ettiler. İlk önce bayrağımızın renkleri kırmızı ile beyazı bir araya getirdim. Sonra kırmızı üzerine bir kalp şekli çizerek bunu sarı-laciverte boyadım ve üzerine de metanet, kuvvet ve sağlamlığın ifadesi olan meşe dalını resmettim. Beyaz kısma da kulübümüzün ismini ve kuruluş tarihini yazdım. Rozetimizi çizerken, ona şu manayı vermeye çalıştım; Kalpten gelen bir bağlılıkla bu kulübe hizmet etmek. Çizdiğim şekil arkadaşlarım tarafından beğenildi ve yeni amblem o tarihlerde Almanya'da bulunan Tevfik Haccar'ın aracılığıyla orada yaptırıldı. Yeni harflerin kabulünden sonra aynı şekilde muhafaza edildi. Sadece Fenerbahçe Spor Kulübü 1907 yazısı yeni harflerle değiştirildi.”⁷

⁷http://tr.wikipedia.org/wiki/Fenerbah%C3%A7e_Spor_Kul%C3%BCb%C3%BC#Amblem

1929 yılında yeni harflerin kabulünden sonra sadece yazılar yeni harflere uyarlanarak amblemin aslı korunarak günümüze kadar gelmiştir. (Şekil 3.54.)

Şekil 3.54. Yeni harflerin kabulünden önce tasarlanan Fenerbahçe Futbol Kulübünün logo tasarımı(<http://ulkerfenerbahce.com/tur/>)

Fenerbahçe Futbol Kulübü 1910 yılından 1999-2000 sezonuna kadar bu logoyu kullanmıştır.2000-2001 sezonundan beri de günümüzdeki logoyu kullanmaktadır. Ayrıca 100. Yıl için altın rengi kullanılarak tasarlanmış bir logosu da bulunmaktadır. (Şekil 3.55.)

Fenerbahçe Spor Kulübü'nün tescil edilmiş logosunun CMYK için renk skalası şu şekilde belirtilmiştir;

- Cyan 100
- Magenta 65
- Yellow 0
- Kontrast 31
- Pantone 288 C⁸

⁸Kaynakça: <http://www.fenerbahce.org.tr/kurumsal/detay.asp?ContentID=16>

Ayrıca renklerin kullanımı açısından incelendiğinde, kırmızı fon üzerinde kullanılan ve ana renkler olan sarı ve lacivert, birbirleriyle bir bütün oluşturarak takımın renklerini göstermektedir. Sarı rengin aydınlığı, zenginliği ve canlılığı nitelemesi ile birlikte lacivert rengin özgürlük ve sonsuzluğun nitelemesi beraber bir bütün oluşturmaktadır. Ayrıca basit bir benzetme ile mavi gölgenin rengi ise, sarı da aydınlığın rengidir (Sözen, 2003).

Şekil 3.55. Fenerbahçe Futbol Kulübünün 100. Yılı kurumsal logosu(http://tr.wikipedia.org/wiki/Fenerbah%C3%A7e_Spor_Kul%C3%BCb%C3%BC#Amblem)

Tablo 9. Logo tasarımları ve onların tasarlandığı yılları gösteren tablo

Logo Tasarımları	Tasarlandığı Yıllar
	1910-2000
	2000-Günümüz

3.10. Beşiktaş Jimnastik Kulübü

3.10.1. Tanım

Beşiktaş Jimnastik Kulübü, 1903 yılı Mart ayında İstanbul'da kurulan spor kulübüdür. Beşiktaş Bereket Jimnastik Kulübü adıyla kurulan takım, 13 Ocak 1910 tarihinde Türkiye'de kuruluşu tescil edilen ilk Türk spor kulübü olmuştur.⁹ (Şekil 3.56.)

Şekil 3.56. Beşiktaş Jimnastik Kulübünün resmi logosu(http://tr.wikipedia.org/wiki/Be%C5%9Fikta%C5%9F_JK#Amblemi)

3.10.2. Beşiktaş Jimnastik Kulübünün Logo Tasarımının Tarihçesi

Yıllardır Beşiktaş'ın ilk renklerinin kırmızı-beyaz olduğu, Balkan Savaşı'nın kaybedilmesinin ardından siyah-beyaz olarak değiştirildiği söylenmektedir. Beşiktaş tarihi ile ilgili birçok kaynak böyle yazmaktadır. Ancak 100. yıl belgeselinin hazırlanması sırasında yapılan ayrıntılı araştırmalarda, kırmızı rengin kullanılmadığı, renklerin her zaman siyah-beyaz olduğu yönündeki belgeler ağırlık göstermiştir

Osman Paşa Konağı'nda başlangıçta ferdi sporlar yapıldığından herhangi bir forma rengine gereksinim duyulmamıştır. Ancak sporcuların sayısı her geçen gün yeni katılımlarla artmaya devam edince, eğitimini Fransız mektebinde tamamlamış Mehmet Şamil Bey kurucular heyetini topladı. Okul günlerinde kullandığı, okulunun renklerini taşıyan rozeti yakasından çıkardı ve gösterdi: "Bizler de tıpkı bu rozet gibi bir rozet yaptırmalı ve Kulübümüz'de spora devam eden her azayı bu rozeti taşımaya mecbur tutmalıyız"¹⁰ dedi. Mehmet Şamil Bey'in teklifi kabul edildi. Toplantının

⁹<http://www.bjk.com.tr/tr/cms/tarihce/2/74/>

¹⁰<http://www.bjk.com.tr/tr/cms/tarihce/2/74/>

sonunda rozette yer alacak kulüp renkleri de kararlaştırılmıştır. Tabiatın bütünüyle birbirine zıt iki ana renk olan siyah ve beyaz kulüp renkleri olarak seçilmiştir.

Beşiktaş'ın ilk rozetinin yapıldığı tarih, Fransız mektebindeki rozetlerden esinlenerek miladi yıl olarak 1906 yazıldı. Üstte Arap harfleriyle Beşiktaş yazarken, sağda J, solda K harfleri yer aldı. Rozetin arka yüzünde Konstantinopolis'te yapıldığı yazılıdır ve iç tarafında rozeti yapan ustanın mührü yer almaktadır. Rozetteki armada yer alan yıldızın 6 köşeli olduğu dikkat çekmektedir. 2. Meşrutiyet'e kadar (1908) bu 6 köşeli yıldız kullanılmıştır. (Şekil 3.57.)

Şekil 3.57. Beşiktaş Jimnastik Kulübü'nün ilk arması(<http://www.bjk.com.tr/tr/cms/tarihce/2/74/>)

Beşiktaş Jimnastik Kulübü'nün amblemindeki ilk beyaz çizgi 1'i, 3 siyah çizgi 3'ü, ve ikinci beyaz çizgi 1'i simgelemektedir. Amblem 9 bölümden oluşmaktadır ve yukardaki dört numara (1,3,1,9) yan yana geldiğinde, 1319'u oluşturmaktadır. 1319, Rumi Takvimde 1903'e eşittir. Amblemdaki Türk Bayrağı ise Türkiye Futbol Federasyonu'nun hediyesidir. Beşiktaş, ilk tescil edilen kulüp olması nedeniyle, armasında Ay-Yıldız taşıma hakkına sahiptir. Başka hiçbir Türk kulübünün böyle bir hakkı yoktur.¹¹(Şekil 3.58.)

Şekil 3.58. Beşiktaş Jimnastik Kulübü'nün logosu(http://tr.wikipedia.org/wiki/Be%C5%9Fikta%C5%9F_JK#Amblemi)

¹¹http://tr.wikipedia.org/wiki/Be%C5%9Fikta%C5%9F_JK#Amblemi

Aynı zamanda 2013 yılı Haziran ayında kulübün tüzüğünde yapılan değişiklikle;

"...armasının (rozetin) üzerine kanatları açık haldeki kartal şekli olan tescilli markasını da ikinci bir arma (rozet) olarak kullanabilir." fıkrasını ekleyerek, Kartal logolu amblemi de resmi arma olarak kullanabilecektir.¹²(Şekil 3.59.)

Şekil 3.59. Beşiktaş Jimnastik Kulübü'nün kara kartallı logo tasarımı(http://tr.wikipedia.org/wiki/Be%C5%9Fikta%C5%9F_JK#Amblemi)

Beşiktaş Jimnastik Kulübü logosu arma formunda, siyah-beyaz renklerle bölünmüş ve negatif-pozitif ilgiyle oluşturulmuştur. Logodaki Türk Bayrağı logonun arma formuna uygun olarak kullanılmıştır.

Logo koruma alanının ölçü uyarlamalarında oranını koruyabilmesi için logonun kendi içinden bir unsurla (1903) BJK logosunun kullanım boyutlarının belirlenmesi uygun görülmüştür.¹³ (Şekil.3.60) (Şekil.3.61)

Şekil.3.60 Logo ölçü uyarlama oranı
(www.bjk.com.tr/docs/besiktasjk_kurumsal_kimlik.pdf)

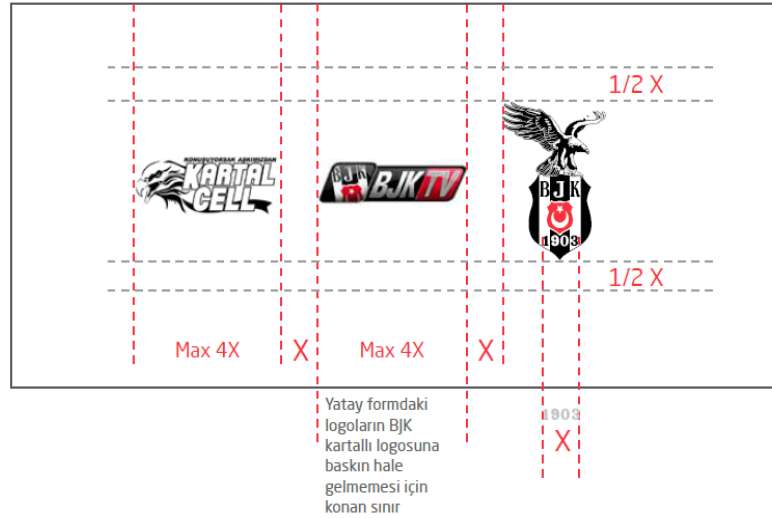
¹²http://tr.wikipedia.org/wiki/Be%C5%9Fikta%C5%9F_JK#Amblemi

¹³www.bjk.com.tr/docs/besiktasjk_kurumsal_kimlik.pdf

Şekil.3.61 Logo ölçü uyarlama oranı kartallı logo
(www.bjk.com.tr/docs/besiktasjk_kurumsal_kimlik.pdf)

Yatay formda kullanılan logoların BJK kartallı logosuna baskın hale gelmemesi için belli bir sınır konmuştur. Bu sınırlar haricinde dışına çıkılması mümkün değildir. Verilen ve uygulanan ölçüler belirlenip logolar kullanılacak yerlerde hizalanır. (Şekil.3.62)

Şekil.3.62. Yatay logolara uygulanan sınırlar
(www.bjk.com.tr/docs/besiktasjk_kurumsal_kimlik.pdf)

Beşiktaş Jimnastik Kulübü, açıkladığı kurumsal kimlik anlayışında kullanılan logoların yanlış ve doğru kullanımına örnekler vermiştir. Bu örnekler doğrultusunda belirlenen normlar haricinde logoların kullanımı yasaklanmıştır. Logoların belirli ölçüler dışında oynanma ve şekillerin ve yazılarının yerinin

değiştirilmesi mümkün olmamaktadır. (Şekil 3.63.) (Şekil 3.64.) (Şekil 3.65.) (Şekil 3.66.) (Şekil 3.67.) (Şekil 3.68.) (Şekil 3.69.) (Şekil 3.70.) (Şekil 3.71.) (Şekil 3.72.)

Bu kullanımlar örneklendirilirse eğer;

Şekil.3.63. Logonun rengi soluklaştırılmaz
(www.bjk.com.tr/docs/besiktasjk_kurumsal_kimlik.pdf)

Şekil.3.64. Logonun renkleri değiştirilemez
(www.bjk.com.tr/docs/besiktasjk_kurumsal_kimlik.pdf)

Şekil.3.65. Logoyu oluşturan unsurların oranı değiştirilemez
(www.bjk.com.tr/docs/besiktasjk_kurumsal_kimlik.pdf)

Şekil.3.66. Logoyu oluşturan negatif-pozitif etki değiştirilemez
(www.bjk.com.tr/docs/besiktasjk_kurumsal_kimlik.pdf)

Şekil.3.67. Logo unsurlarının yerleriyle oynanmaz
(www.bjk.com.tr/docs/besiktasjk_kurumsal_kimlik.pdf)

Şekil.3.68. Logo hiçbir suretle deforme edilemez
(www.bjk.com.tr/docs/besiktasjk_kurumsal_kimlik.pdf)

Şekil.3.69. Logoya herhangi bir efekt verilemez
(www.bjk.com.tr/docs/besiktasjk_kurumsal_kimlik.pdf)

Şekil.3.70. Logoyu herhangi bir yöne eğilemez
(www.bjk.com.tr/docs/besiktasjk_kurumsal_kimlik.pdf)

Şekil.3.71. Logo negatifte beyaz sınır kontürü olmadan kullanılamaz
(www.bjk.com.tr/docs/besiktasjk_kurumsal_kimlik.pdf)

Şekil.3.72. Logo içine herhangi bir imaj uygulanamaz
(www.bjk.com.tr/docs/besiktasjk_kurumsal_kimlik.pdf)

Bu şekilde sıralanabilir.

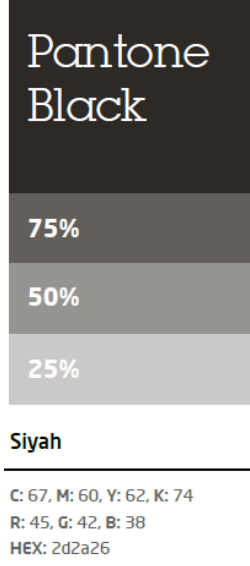
Beşiktaş Jimnastik Kulübü'nün belirlediği renkler vardır. Bu üç adet temel renk:

- Beyaz
- Siyah
- Kırmızı'dır.

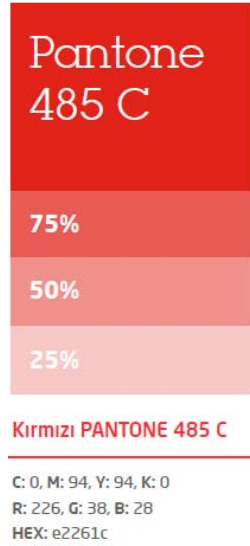
Temel renklerin kullanım değerleri verilmiştir. Basılı işlerde renklerin doğru etkiyi vermesi için tek renk spot versiyonu kullanılmaktadır.

BJK temel renklerinin gösterilen tonları tablolar, grafikler, infografikler ve bazı dijital uygulamalarda kullanılmaktadır.

Siyah-Beyaz-Kırmızı renk ilişkisi son derece dominant bir kombinasyon olduğu için kurumsal kimlik kılavuzunda yardımcı renk önerilmemiştir. Dönemsel iletişim unsurlarının gerektirdiği yan renkler ve üç ana renge uygun sınırlı sayıdaki renk kullanımı BJK onayını almak üzere tasarımcıya bırakılmıştır. (Şekil 3.73.) (Şekil 3.74.) (Şekil 3.75.)

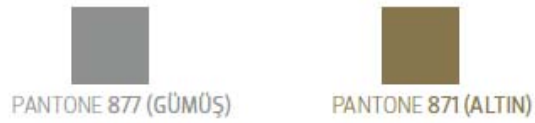

Şekil.3.73. Siyah rengin kullanım değerleri(www.bjk.com.tr/docs/besiktasjk_kurumsal_kimlik.pdf)

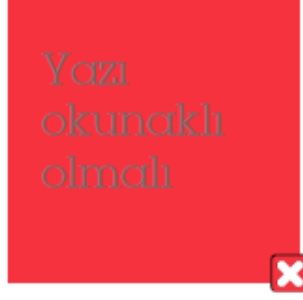
Şekil.3.74. Kırmızı rengin kullanım değerleri (www.bjk.com.tr/docs/besiktasjk_kurumsal_kimlik.pdf)

Rengin spot olarak basılmadığı uygulamalarda 100 K değeri esas alınır.

Şekil.3.75. Dönemsel olarak kullanılan yan renkler ve uyulması gereken kurallar (www.bjk.com.tr/docs/besiktasjk_kurumsal_kimlik.pdf)

Beşiktaş Jimnastik Kulübünün kurumsal kimlik kullanımında açıkladığı üç adet temel ve üç adet yan renk ile beraber kullanım örnekleri de verilmiştir. Bu örneklerin kullanım alanları dışında kullanılmaması gerekmektedir. (Şekil 3.76.) (Şekil 3.77.) (Şekil 3.78.) (Şekil 3.79.) (Şekil 3.80.) (Şekil 3.81.) (Şekil 3.82.) (Şekil 3.83) Bu normlar harici kullanım durumunda aşağıda verilen yanlış kullanım esasları şu şekilde belirtilmiştir;

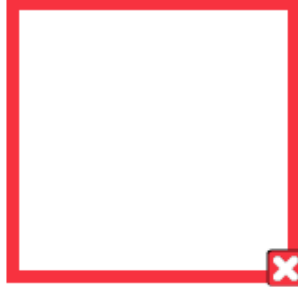
Şekil.3.76. Yazı okunaklı olmalı ve renk kombinasyonları kullanılmamalıdır (www.bjk.com.tr/docs/besiktasjk_kurumsal_kimlik.pdf)

Şekil.3.77. Belirtilen yada BJK'nin kullandığı renklerin dışına çıkılmamalıdır (www.bjk.com.tr/docs/besiktasjk_kurumsal_kimlik.pdf)

Şekil.3.78. Logodaki renklerin dışında renk kullanılmamalıdır (www.bjk.com.tr/docs/besiktasjk_kurumsal_kimlik.pdf)

Şekil.3.79. Stroke/kontür çizgisi kullanılmamalıdır
(www.bjk.com.tr/docs/besiktasjk_kurumsal_kimlik.pdf)

Şekil.3.80. Açık renklerde küçük metin kullanılmamalıdır ve metin okunaklı olmalıdır
(www.bjk.com.tr/docs/besiktasjk_kurumsal_kimlik.pdf)

Şekil.3.81. Degrade renk kullanılmamalıdır
(www.bjk.com.tr/docs/besiktasjk_kurumsal_kimlik.pdf)

Şekil.3.82. Kurumsal logonun renkleri rastgele kullanılmamalıdır
(www.bjk.com.tr/docs/besiktasjk_kurumsal_kimlik.pdf)

Şekil.3.83. Metin içinde birden fazla renk kullanılmamalıdır (www.bjk.com.tr/docs/besiktasjk_kurumsal_kimlik.pdf)

Ayrıca, renklerin psikolojik etkilerine bakıldığında, sadece üç ana rengin kullanıldığını görmekteyiz. Bu renkler siyah ve beyazın ağırlığındadır. Fakat kırmızı da bayrak rengi olarak yer bulmuştur. Siyah ve beyaz kendi içerisinde bir bütün oluşturmaktadır. Siyah rengin insan psikolojisine kattığı olumsuz anlamlar beyaz ile dengelenmiştir. Siyah ve beyazın iç içe kullanıldığı ve bir Uzakdoğu felsefesi olan Yin Yang gibi bu takımın logosunda da siyah ve beyazın birbiri içerisinde bir denge kurularak kullanıldığı görülmektedir. Siyah geçmişte daha çok matemin, mutsuzluğun rengi olmuşken, tek tanrılı dinlere geçiş ile daha farklı anlamlar kazanmıştır. Bunlar arasında saygınlık, asillik ve burjuvazi kavramları göze çarpmaktadır. Siyah, beyazın saf ve bilgelik anlamlarıyla birleştiğinde takımın kuruluş amacını destekleyen bir görüntü çizmektedir. Ayrıca Türk bayrağındaki kırmızı rengin de kullanılmasıyla anlam pekiştirilmiş olmaktadır.

Tablo 10. Logo tasarımları ve onların tasarlandığı yılları gösteren tablo

Logo Tasarımları	Tasarlandığı Yıllar
	1903-1908
	1908-Günümüz
	2013-Günümüz

3.11. Galatasaray Spor Kulübü

3.11.1. Tanım

İstanbul'da Mekteb-i Sultani (Galatasaray Lisesi) öğrencilerinden Ali Sami Yen, Abidin Daver, Asım Tevfik Sonumut, Emin Bülent Serdaroğlu, Refik Cevdet Kalpakçioğlu, Bekir Bircan. Tahsin Nahit ve Rıza Kara tarafından Ekim 1905 yılında kurulmuştur. Kulübün önce kırmızı beyaz olan renkleri yedinci maçtan sonra sarı siyah, 6 Aralık 1908 yılında da sarı kırmızıya dönüştürüldü. Kulübün resmi olarak tescili ise 14 Ağustos 1913 yılında gerçekleşmiştir.¹⁴ (Şekil 3.84.)

Şekil 3.84. Galatasaray Futbol Kulübü'nün logosu
(http://tr.wikipedia.org/wiki/Dosya:Galatasaray_Sports_Club_Logo.png)

3.11.2. Galatasaray Futbol Kulübü'nün Logo Tasarımının Tarihçesi

Galatasaray'ın ilk amblemi, Galatasaray Liseli 333 Şevki Ege tarafından çizilmiştir. Bu, ağzında futbol topu olan kanatları gerili bir kartaldı. Kartal, Galatasaraylıların üzerinde durduğu bir amblem örneğiydi. Ancak, kartal adı benimsenmeyince, Şevki Ege'nin kompozisyonu kullanılmadı. Bu amblemin kullanıp kullanılmadığı ya da ne kadar süreyle kullanıldığı yolunda farklı görüşler ileri sürülmüştür.

1923 yılında Galatasaray Lisesi'nin iki öğrencisi Ahmet Ayetullah ve Şinasi Reşit Şahingiray haftalık Karakedi mizah dergisini yayımlamaktaydılar. Bu derginin bir sayısı için elyazısının düzgünlüğüyle tanınan Ahmet Ayetullah kırmızı Gayın içine

¹⁴ Ana Britannica (1994).s.80

sarı Sin oturarak değişik bir figür hazırlamıştır. Bütün lise öğrencileri tarafından çok sevilen bu figürün Galatasaray amblemi olması için yoğun bir kampanya başlatılır ve ilk Galatasaray amblemi Arapça iki harfin iç içe oturtulmasıyla ortaya çıkar.

Bu amblemin kullanıldığı ilk yer, 1925 yılındaki Galatasaray Lisesi öğrenci işleri sandığına atılan mektup ve zarflardır.

Amblem, 1925 yılında kabul edilen lise kasketine ve daha sonra lise ceketlerine işlenmiştir. Ardından 1925 yılında Aslan Nihat ile Ömer Besim Koşalay'ın sahibi olduğu bir spor mağazasında amblem ilk kez rozet haline getirilerek lisedeki öğrencilerin ceketlerini süslemeye başlamıştır. Harf devriminin ardından Gayin ve Sin, yerlerini G ve S harflerine bırakmıştır.

Suat Başar'ın anlatımıyla Galatasaray Futbol Kulübünün ambleminin öyküsü ise şöyle olmuştur;

"Yıl 1923... O yıl biz "cinquieme" da, yani lise 1'deydik. Arkadaşlarımızdan 74 Ayetullah Emin, sıra arkadaşı Şinasi (Şahingiray) ile birlikte her hafta "Kara Kedi" dergisini çıkarıyordu. Dergi, %90 nispetinde Ayet'in inci gibi el yazısı ile yazılırdı. Ayet, bir taraftan mecmuasının yazılarını temize çekerken, bir yandan da sahifelerini ve bilhassa kapak vazifesi gören ilk sahifesini süslerdi. Bir defasında bu kapakta hepimiz basit fakat zarif çizilmiş bir "Gayin-Sin" gördük. Kırmızı Gayin'in içine sarı bir "Sin" oturtulmuştu. Hennesi çizgilerle ve muayyen ölçülerle resmedilmiş olan bu şekil, kulübümüzün, yalnız kulübün değil, bütün Galatasaraylılığın remzi olacaktı. Ama, her şeyden evvel bu şekli kulübün kongresine teklif etmek lazımdı. Bu teklifi kim yapacaktı? Tasarladığımız arkadaş çekingendi ve kongre günü yaklaşıyordu. Nihayet o gün geldi. 1923 yılında, bir gün mektebin resim sınıfında kalabalık bir kongre toplandı. Ne ateşli, ne heyecanlı bir kongreydi o. Kimler yoktu ki? Belli ki Galatasaray yeni hamlelere hazırlanıyor, spor sahasında yeni inkılaplar yapacak, memlekette yeni çığırlar açacak. Teklifler ve kararlar birbirini kovalıyor. Şinasi arkadaşımız Ayet'den "Gayin-Sin" resmini almış, kongreye teklif edecek, ama o da çekingen, arka sıralarda oturmuş bekliyor. Nihayet Şinasi'nin yanında oturan Dr. Namık (Canko) merhum, söz alıp ortaya çıktı ve arkadaşlar, genç kardeşlerimizden Şinasi Reşit, kongremize bir rozet şekli getirmiş, kulübümüzün remzinin yeni rozetimizin şekli olarak kabul edilmesini teklif ederim, dedi. Büyük bir resim

kağıdına çizilmiş ve renklerimizle boyanmış "Gayin-Sin" i ortaya çıkardı. Teklif alkışlar arasında ittifakla kabul olundu. Ayet, yalnız eski harflerle "Gayin-Sin" çizmekle kalmamış, aynı uslupla bir de "GS" yaratmıştı. Bunların asılları Ayet'in Şinasi'nin yardım ile çıkardığı haftalık el yazısı "Kara Kedi" mecmuasındadır. "Gayin-Sin" ilk defa 1925 de kurulan Galatasaray talebe sandığının hazırladığı mektup, kağıt ve zarflarına basıldı. Yine, 1925 de kabul edilen lise kasketine ve daha sonra lise ceketlerine işlendi. Bazı imkansızlıklar, rozetin yapılmasını geciktiriyordu. Nihayet bunu da sıra gelince, şekiller o zaman eski İpek sinemasının kapısındaki dükkanlardan birinde Besim Koşalay ile birlikte tuhafiyeye mağazası açan Nihat Bekdik'e verildi. Bir aksilik eseri bunlar kayboldu. O zamanki İdare Heyetinin bastırıldığı matbualarda ve yaptırdığı rozetlerde Ayet'in eseri biraz şekil değiştirdi. GS nin yaratıcısı Ayet Emin'i 29 Eylül 1931 de toprağa verdik. Dr. Namık ağabeyimiz 1933 yılında aramızdan ayrıldı. Allah Şinasi Şahingiray arkadaşımıza uzun ömürler versin. GS yi gördükçe, her üçünü hatırlar, ebediyete tevdi ettiklerimizi rahmetle yadederim.”¹⁵ (Şekil 3.85.)

Şekil 3.85. Galatasaray'ın Ğayn ve Sin'li Arapça harfli arması (1923) (http://tr.wikipedia.org/wiki/Dosya:Old_logo_of_Galatasaray_SK.svg)

Galatasaray Futbol Kulübünün logosunda kullanılan ve seçilen renklere bakıldığında, sarı ve kırmızı renklerin kullanıldığı görülmektedir. Sarı renk ve kırmızı renk bir denge içerisinde kullanılmıştır. Ateş kırmızısını tercih eden Galatasaray Futbol Kulübü, bu renk içerisinde bulunan kışkırtıcılığı, mücadeleyi, enerjii ve hırsı tasvir

¹⁵<http://www.galatasaray.org/tarih/pages/tarihlogo.php>

etmiştir. Ayrıca diğer bir sıcak renk sarı ile beraber kullanılmıştır. Sarının tonu, daha çok turuncuya yakın tercih edilmiştir. Bu durum kırmızının gücünü ve baskınlığını pekiştirip, sarı rengin kendine has özellikleri olan zaenginlik ve canlılığı ortaya çıkarmasına neden olmuştur. İki sıcak rengin bir arada kullanılmasıyla logoya, kışkırtıcı bir anlam yüklenmeye çalışılmıştır.

Tablo 11. Logo tasarımları ve onların tasarlandığı yılları gösteren tablo

Logo Tasarımları	Tasarlandığı Yıllar
	1923-1928
	1928-Günümüz

4. SONUÇ

Logolar, markaları insanlara tanıtmaya amaçlı olarak doğmuş en küçük tanınma araçlarıdır. Bir kuruluşun, bir firmanın yada inceleme konusu olan futbol kulüplerinin logoları, insanlar üzerinde bıraktıkları etkileri olumlu veya olumsuz olmalarında önemli bir rol oynar. Çizgileri ve renkleri kesin ve net olan logoların, daha olumlu bir etki bıraktıkları görülmüştür. Bu yüzden seçilen renklerin logolarda etkili olmasında katkısı büyüktür.

Futbol kulüplerinin logoları tasarlanırken renk, biçim, sadelik, anlaşılabilirlik, pratiklik ve kullanılabilir olması gerekmektedir. Ama şüphesiz ki renklerin logo tasarımında etkisi büyüktür.

Futbol kulüpleri için renk ve logo önemlidir. Bu durum iki farklı takımın birbirinden ayrılması için şarttır. Aynı renklere sahip kulüpler, farklı logo tasarımları ile birbirinden ayrılır.

Renkler incelendiğinde sıcak ve soğuk renkler olarak sınıflandırılmaktadır. Bu durum, insan psikolojisi açısından değerlendirilerek ortaya çıkmıştır. Sıcak renkler; sarı, turuncu, kırmızı ve soğuk renkler; mor, mavi, yeşil olarak örneklendirilmektedir. Bu renklere bakıldığında, insan psikolojilerine olan etkileri görülmektedir. Bu durum, insan üzerinde psikolojik etkiler bırakarak vuku bulur. Örneğin, bazı renkler heyecanlandırabilir, sınırlendirebilir, korkutabilir, sakinleştirebilir veya huzur verebilir. Futbol kulüpleri bu etkileri göz önüne alarak logo tasarımları yapmalı, renklerini ona göre tayin etmelidirler.

Seçilen futbol kulüplerinde kullanılan renklere bakıldığında, genel olarak, göze çarpan belli başlı renkler vardır. Bunlar; kırmızı, mavi, sarı ve beyazdır. Daha çok beyaz üzerinde kullanılan bu renkler, takımların taraftarlarını hareketlendirmek veya sakinleştirmek amaçlı tercih edilmişlerdir.

Ayrıca renklerin siyasi ve politik açıdan da etkileri olmaktadır. Örneğin, Real Madrid Futbol Kulübünün renklerine bakıldığında, sarı, mavi ve beyaz göze çarpmaktadır. Bu durum Kral rejimini ve Kraliyet renklerini benimseyen bir takım olarak normal karşılanmaktadır. Altın sarısı da Kraliyete ve krala karşı desteklemek amaçlı kullanılmış bir renktir. Ayrıca logoda bulunan kraliyet tacı da bu durumu desteklemektedir.

Aynı şekilde, Barcelona Futbol Kulübünün logosunda da benzer bir anlatım söz konusudur. Ayrılıkçı Katalan rejimini savunan Barcelona Şehri'nin takımı olan Barcelona Futbol Kulübü, Real Madrid Futbol Kulübünün kullandığı altın sarısı kraliyet rengini kullanmayı reddetmiştir. Onun yerine Katalan bayrağında bulunan sarı ve kırmızı renklerle birlikte beyaz üzeri kırmızı eşit haçı kullanmaktadır.

Shaktar Donetsk Futbol Kulübüne bakıldığında ise turuncu ile beraber kullanılan siyah rengin madencilere ithaf edildiği görülmektedir.

Genel olarak bakıldığında tercih edilen renkler tesadüfi olarak seçilmemişlerdir. İnsanlar üzerindeki etkileri incelenip, gerekirse politik ve siyasi özellikler de göz önüne alınarak kullanılmışlardır.

Futbol denince akla, zafer, rekabet, başarı, hırs, kıskançlık, saldırganlık, fanatizm gibi unsurlar gelmektedir. İnsan psikolojisine etki eden bu duyguları arttırmak için bazı renkler tercih edilmektedir.

Genel olarak bakıldığında sıcak renkler olan sarı, kırmızı ve turuncu kullanıldığı göze çarpmaktadır. Ancak bu sıcak renkleri, olası aşırılıklara neden vermemek için soğuk renkler olan mavi ve yeşil ile dengelenmelidir.

Yapılan bu çalışmanın sonucunda; tasarlanan logolar ile bu tasarımda yer alan renklerin taraftar psikolojisine etkisi büyüktür. Bu durum, taraftarlar üzerinde olumlu veya olumsuz etki bırakabilmektedir.

Ayrıca futbol kulüpleri renk ve logo tayin ederken taraftarın psikolojisini etkileyecek durumları göz önünde bulundurmalıdır.

KAYNAKLAR

Sözen M. (2003) *Sinemada Renk –Sembolik Anlamlar-*, Detay Yayıncılık, İstanbul

Arıkan, A. (2008). *Grafik Tasarımda Görsel Algı*. Konya: Eğitim Akademi Yayınları.

Çağlarca, S. (1998). *Renk ve Armoni Kuralları*. İstanbul: İnkılâp Kitapevi.

Çam, A. T. (2006). *Türk Grafik Tasarımcıları Logo*. İstanbul: Alternatif Yayıncılık.

Genç, R. (1997). *Türk İnanışları İle Millî Geleneklerinde Renkler ve Sarı- Kırmızı- Yeşil*. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yayınları.

Genç, R. (1997). *Türk İnanışları İle Millî Geleneklerinde Renkler ve Sarı- Kırmızı- Yeşil*. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yayınları.

Öztuna, H. Y. (2007). Temel Tasarım Öğeleri “Renk”. *Grafik Tasarım Görsel İletişim Kültürü Dergisi*.

İnternet Kaynakları

<http://tr.wikipedia.org/w/index.php?title=Dosya:468pxC_atletico_de_madrid.gif&filetimestamp=20091024123227&>Erişim Tarihi:12 Ocak 2014

<<http://www.realmadrid-futbol.com/Escudo.htm>>Erişim Tarihi: 27 Aralık 2013

<<http://realmadrid.yaia.com/escudo.html>>Erişim Tarihi: 27 Aralık 2013

<http://tr.wikipedia.org/wiki/Real_Madrid_CF>Erişim Tarihi: 27 Aralık 2013

<<http://rakelbicho.blogspot.com/feeds/posts/default?alt=rss>>Erişim Tarihi:12 Ocak 2014

<<http://atleticosdevillagonzalo.blogspot.com.tr/p/escudo.html>>Erişim Tarihi:17 Ocak 2014

<http://tr.wikipedia.org/wiki/FC_Barcelona>Erişim Tarihi:29 Ocak 2014

<<http://www.fcbarcelona.es/club/identidad/detalle/ficha/el-escudo>>Erişim Tarihi:7 Őubat 2014

<<http://www.brandemia.org/real-madrid-y-fc-barcelona-dos-logotipos-con-mucha-historia>>Erişim Tarihi: 8 Őubat 2014

<http://tr.wikipedia.org/wiki/Fenerbah%C3%A7e_Spor_Kul%C3%BCb%C3%BC#Amblem>Erişim Tarihi: 19 Őubat 2014

<<http://www.fenerbahce.org.tr/kurumsal/detay.asp?ContentID=16>>Erişim Tarihi: 19 Őubat 2014

<<http://ulkerfenerbahce.com/tur/>>Erişim Tarihi: 19 Őubat 2014

<http://tr.wikipedia.org/wiki/Be%C5%9Fikta%C5%9F_JK#Amblemi>Erişim Tarihi: 22 Őubat 2014

<<http://www.bjk.com.tr/tr/cms/tarihce/2/74/>>Erişim Tarihi: 22 Őubat 2014

<http://tr.wikipedia.org/wiki/FK_%C5%9Eahtar_Donetsk>Erişim Tarihi: 27 Őubat 2014

<http://en.wikipedia.org/wiki/A.S._Roma>Erişim Tarihi: 1 Mart 2014

<<http://logo.nedir.com/>>Erişim Tarihi: 3 Mart 2014

<http://tr.wikipedia.org/wiki/Arsenal_FC>Erişim Tarihi: 1 Mart 2014

<http://tr.wikipedia.org/wiki/AFC_Ajax>Erişim Tarihi: 1 Mart 2014

<http://tr.wikipedia.org/wiki/Manchester_United_FC>Erişim Tarihi: 1 Mart 2014

6. ÖZGEÇMİŞ

1990 yılında İzmir’de doğdu. İlk ve orta öğrenimini İzmir’de tamamladı. Lise öğrenimini Ahmet Sami Gezici Lisesinde tamamladı. 2008 yılında Haliç Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Grafik Tasarım Bölümü’nde lisans öğrenimine başlayıp 2012 yılında mezun oldu. 2012 yılında Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Ana Bilim Dalı Grafik Tasarım Bölümü’nde Yüksek Lisans öğrenimine başladı ve halen aynı üniversitede yüksek lisans öğrencisi olarak devam etmektedir.